

دهم انسانی

۱۴ اردیبهشت ۱۴۰۳ دفترچه سوال اختصاصی

فیلم تحلیل آموزشی آزمون امروز
برای مشاهده در سایت کانون، کد روبه‌رو را با دوربین تلفن همراه
خود اسکن کنید.

جلسه مشاوره روز آزمون با کاظم قلم‌چی

روزهای جمعه آزمون ساعت ۱۲:۳۰ تا ۱۳

<https://l.kanoon.ir/JalaseDY>

نام کاربری و رمز عبور شما: شماره

جلسه مشاوره هفتگی با مدیر گروه آزمون دهم انسانی

زهرا دامیار، روزهای سه‌شنبه ساعت ۱۷

پدیدآورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام طراحان	نام درس
دانیال آرکیش، مهدی اسفندیاری، آروین حسینی، نریمان فتح‌اللهی، زانیار محمدی	ریاضی و آمار (۱)
عزیز الیاسی‌پور، مبین حسن‌زاده، زینب غلامعلی‌زاده	علوم و فنون ادبی (۱)
برگزیده از سؤالات کتاب جامع	علوم و فنون ادبی (۱) - سؤال‌های «آشنا»
ریحانه امینی، یاسین ساعدی، فاطمه صفری	جامعه‌شناسی (۱)
امیرحسین زارعی، آرمین ساعدپناه، سید علیرضا صفوی، مصطفی قدیمی‌فرد، مرتضی کاظم شیروودی	عربی، زبان قرآن (۱)
صفا حاضری، زهرا کتیبه، امیرحسین کاروین، جواد میربلوکی	تاریخ (۱) و جغرافیای ایران
محمد رضایی‌بغا، محمد قاسمی، پارسا وکیلی	منطق
سارا شریفی، فاطمه صفری، احسان عالی‌نژاد، سارا معصوم زاده	اقتصاد

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستار	مستندسازی
ریاضی و آمار (۱)	آروین حسینی	آروین حسینی	محمد بحیرایی، احسان غنی‌زاده	سمیه اسکندری
علوم و فنون ادبی (۱)	یاسین مهدیان	یاسین مهدیان	الهام محمدی	الناز معتمدی
جامعه‌شناسی (۱)	ریحانه امینی	ریحانه امینی	یاسین ساعدی، مهتاب شیرازی	سجاد حقیقی‌پور
عربی، زبان قرآن (۱)	آرمین ساعدپناه	آرمین ساعدپناه	درویشعلی ابراهیمی، اسماعیل یونس‌پور، آیدین مصطفی‌زاده	لیلا ایزدی
تاریخ (۱) و جغرافیای ایران	محدثه صفاری	محدثه صفاری	زهرا دامیار، فاطمه عزیزی	عطیه محلوچی
منطق	علیرضا نصیری	علیرضا نصیری	فرهاد علی‌نژاد، فاطمه نعمت‌اللهی	سوگند بیگلری
اقتصاد	آفرین ساجدی	آفرین ساجدی	فاطمه فهیمیان	سجاد حقیقی‌پور

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	زهرا دامیار
مسئول دفترچه	فاطمه رئیس‌زیدی
مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: سجاد حقیقی‌پور
حروف‌چین و صفحه‌آرا	زهرا تاجیک
ناظر چاپ	سوران نعیمی

آزمون ۱۴ اردیبهشت ماه ۱۴۰۳

دهم انسانی

تعداد سؤال (اختصاصی): ۹۰ سؤال مدت پاسخ‌گویی (اختصاصی): ۱۱۵ دقیقه

عنوان مواد امتحانی دروس اختصاصی، تعداد، شماره سؤال‌ها و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	ریاضی و آمار (۱)	۱۰	۱	۱۰	۱۵
۲	علوم و فنون ادبی (۱)	۱۰	۱۱	۲۰	۲۰
۳	علوم و فنون ادبی (۱) - سؤال‌های «آشنا»	۱۰	۲۱	۳۰	
۴	جامعه‌شناسی (۱)	۱۰	۳۱	۴۰	۱۵
۵	عربی، زبان قرآن (۱)	۱۰	۴۱	۵۰	۱۵
۶	تاریخ (۱)	۱۰	۵۱	۶۰	۱۰
۷	جغرافیای ایران	۱۰	۶۱	۷۰	۱۰
۸	منطق	۱۰	۷۱	۸۰	۱۵
۹	اقتصاد	۱۰	۸۱	۹۰	۱۵

آزمون ۱۴ اردیبهشت ماه ۱۴۰۳

دهم انسانی

نام درس	معمولاً دانش‌آموزان در هر رده‌ی ترازى به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید. شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
	۴۰۰۰	۴۷۵۰	۵۵۰۰	۶۲۵۰	۷۰۰۰	
ریاضی و آمار (۱)	۱	۲	۳	۴	۶	
علوم و فنون ادبی (۱)	۱	۲	۳	۵	۶	
جامعه‌شناسی (۱)	۲	۴	۶	۷	۸	

مدت پاسخ‌گویی: ۵۰ دقیقه

تعداد سؤال: ۴۰

عنوان مواد امتحانی، تعداد، شماره سؤال‌ها و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	ریاضی و آمار (۱)	۱۰	۱	۱۰	۱۵
۲	علوم و فنون ادبی (۱)	۱۰	۱۱	۲۰	۲۰
۳	علوم و فنون ادبی (۱) - سؤال‌های «آشنا»	۱۰	۲۱	۳۰	
۴	جامعه‌شناسی (۱)	۱۰	۳۱	۴۰	۱۵

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

ریاضی و آمار (۱)

کار با داده‌های آماری: معیارهای پراکندگی از صفحه ۹۳ تا پایان درس
نمایش داده‌ها: نمودارهای یک متغیره، نمودارهای چند متغیره تا پایان نمودار حبابی
صفحه‌های ۹۳ تا ۱۱۲

۱- در یک جامعه با میانگین ۴۰ تقریباً ۶۸ درصد داده‌ها بین ۳۵ و ۴۵ قرار می‌گیرند. واریانس داده‌ها کدام است؟

- (۱) ۵
(۲) ۱۵
(۳) ۲۵
(۴) ۴۰

۲- کدام گزینه به ترتیب از راست به چپ، جاهای خالی عبارت «اگر در داده‌هایمان داده دورافتاده نداشته باشیم، بهتر

است از معیار گرایش به مرکز ... و از معیار پراکندگی ... استفاده کنیم.» را به درستی کامل می‌کند؟

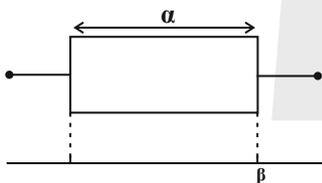
- (۱) میانگین - انحراف معیار
(۲) انحراف معیار - میانگین
(۳) دامنه میان چارکی - میانه
(۴) میانه - دامنه میان چارکی

۳- اگر در داده‌های آماری مرتب شده $a, 44, 49, b, 9, 11, 17, 19, 23, 36, 44, 49$ دامنه میان چارکی ۳۲ و مجموع چارک اول و سوم ۴۲ باشد، $b + a$

کدام است؟

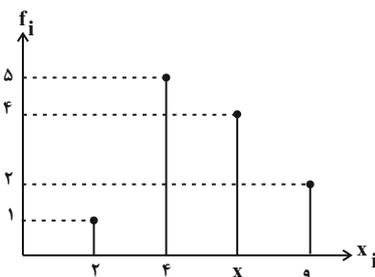
- (۱) ۳۸
(۲) ۴۰
(۳) ۴۲
(۴) ۴۴

۴- نمودار جعبه‌ای مربوط به داده‌های ۴, ۶, ۷, ۸, ۱۰, ۱۲, ۱۴, ۱۸, ۲۰, ۲۴ به صورت زیر است، حاصل $\alpha + \beta$ کدام است؟

- (۱) ۲۷
(۲) ۳۰
(۳) ۲۸
(۴) ۲۹

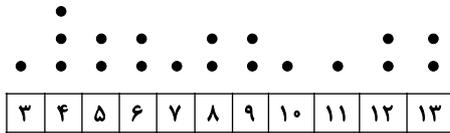
۵- در نمودار میله‌ای زیر، تعدادی داده آماری دسته‌بندی شده است. اگر میانگین این داده‌ها $\frac{1}{3}$ واحد از میانه بیشتر باشد، x کدام است؟

- (۱) ۴
(۲) ۵
(۳) ۶
(۴) ۷

محل انجام محاسبات

۶- در نمودار نقطه‌ای داده‌های آماری زیر، واریانس داده‌های بین چارک اول و میانه کدام است؟

۲ (۴)

$\frac{3}{4}$ (۳)

$\frac{1}{2}$ (۲)

$\frac{1}{4}$ (۱)

۷- در یک شرکت دارویی، جدول توزیع کارکنان (جدول زیر) را با نمودار دایره‌ای نشان می‌دهیم. زاویه مربوط به کارکنان ارشد، چند درجه است؟

نوع مدرک	دیپلم	کاردانی	کارشناسی	ارشد	دکتر
تعداد	۳۰	۹۰	۱۸۰	۱۲۰	۳۰

105° (۴)

96° (۳)

92° (۲)

84° (۱)

۸- در نمودار حبابی، شعاع دایره‌ها همواره ... با ... متغیر سوم می‌باشد.

(۲) متناسب - جذر مقادیر

(۱) متناسب - مجذور مقادیر

(۴) برابر - جذر مقادیر

(۳) برابر - مجذور مقادیر

۹- در یک نمودار حبابی، متغیر سوم مربوط به نمرات ریاضی دانش‌آموزان است. اگر شعاع دایره مربوط به دانش‌آموز A، $\sqrt{2}$ برابر شعاع دایره مربوط به دانش‌آموز B باشد و دانش‌آموز A نمره ۱۹ را کسب کرده باشد، نمره دانش‌آموز B چه قدر است؟

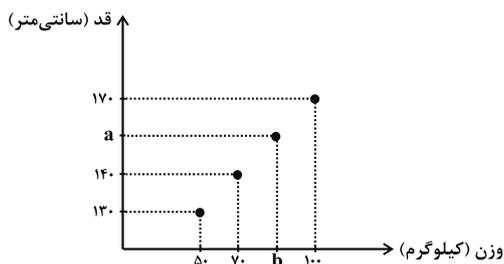
$8/5$ (۲)

۸ (۱)

$9/5$ (۴)

۹ (۳)

۱۰- در نمودار پراکنش نگاشت زیر، میانگین وزن‌ها برابر ۷۵ کیلوگرم و میانه قدها برابر 150° سانتی‌متر است. زوج مرتب (b, a) کدام است؟

(۱) (۸۰, ۱۶۰)

(۲) (۷۵, ۱۵۰)

(۳) (۸۲, ۱۰۰)

(۴) (۸۵, ۱۵۰)

محل انجام محاسبات

وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

علوم و فنون ادبی (۱)

قافیه

جناس و انواع آن +
کارگاه تحلیل فصل ۴
صفحه‌های ۸۸ تا ۱۰۶

۱۱- در کدام بیت، هر دو نوع جناس (همسان و ناهمسان) به کار رفته است؟

تنگ شکر در دهن تنگ داشت	(۱) گرچه سر عربده و جنگ داشت
حرفی است هر آتشی ز طومارم	(۲) طومار ندامت است طبع من
وز چنگ بی‌زبان من سیصد زبان برآرم	(۳) این جمله جان‌ها را در عشق چنگ سازم
در زیر یکی توده رو کم ترکوا برخوان	(۴) منگر که شه و میری، بنگر که همی‌میری

۱۲- ویژگی سبکی مقابل همه ابیات صحیح است؛ به‌جز:

برون کن ز سر باد خیره‌سری را (فراوانی و عطف)	(۱) نکوهش مکن چرخ نیلوفری را
دین و خرد بس است سپاه و سپر مرا (رواج حس دینی)	(۲) با لشکر زمانه و با تیغ تیز دهر
آن جمع پیش شهدا دست من و دامن زهرا (حذف فعل)	(۳) آن روز در آن هول و فزع بر سر
محمل عشق مرا خاک نیارد کشید (رواج عشق زمینی)	(۴) مشکل درد مرا چرخ نداند گشاد

۱۳- در همه ابیات، «اشتقاق» مشهود است؛ به‌جز:

کفش گویی زده بر فرق غنا	(۱) پات بی‌کفش ز فقر است و فنا
اول کسی که لاف محبت زند، منم	(۲) گر تیغ برکشد که محبتان همی‌زنم
دردان‌هام ز چشم گریان من بیفتد	(۳) یک عمر گریه کردم ای آسمان روا نیست
غلم از مُشک نبندد، چه کند؟	(۴) گل خندان که نخندد چه کند

۱۴- آرایه‌های نوشته‌شده در روبه‌روی کدام بیت، «کاملأ» درست است؟

فخر بود بنده را داغ خداوندگار (واج‌آرایی، جناس تام)	(۱) سعدی اگر داغ عشق در تو مؤثر شود
امام شهر که سجاده می‌کشید به دوش (جناس تام، اشتقاق)	(۲) ز کوی میکده دوشش به دوش می‌بردند
چون برق بی‌امان به نیستان فتاده‌ای (موازنه، واج‌آرایی)	(۳) چون آه گرم ریشه به دل‌ها دوانده‌ای
با چون منی به غیر محبت روا نبود (اشتقاق، جناس)	(۴) از من گذشت و من هم از او بگذرم ولی

۱۵- کدام بیت، فاقد «تشبیه» و دارای «واژه‌آرایی و جناس» است؟

فرستی دان که ز لب تا به دهان این همه نیست	(۱) بر لب بحر فنا منتظریم ای ساقی
برنبدند گر بت‌رسد از خطر بازارگان	(۲) از خطر خیزد خطر زیرا که سود ده چهل
چون گوی چه سرها که به چوگان تو بازم	(۳) گر دست رسد در سر زلفین تو بازم
به چنگ آورد و زد بر دامنش چنگ	(۴) جواهر جست از آن دریای فرهنگ

۱۶- قافیه کدام بیت معیوب است؟

- (۱) شه در آمد دید آن جا نقش‌ها
(۲) و آن عدم کز مرده مرده‌تر بود
(۳) آن یکی آمد در یاری بزد
(۴) شیر گفت: ای گرگ چون گفتی: بگو
- می‌ربود آن عقل را وقت لقا
وقت ایجادش عدم مضطر بود
گفت یارش کیستی ای معتمد
چون که من باشم تو گویی ما و تو

۱۷- قاعده قافیه کدام بیت، با دیگر ابیات متفاوت است؟

- (۱) بیا که قصر امل سخت سست‌بنیاد است
(۲) شب‌ها به بزم مدعی ای بی‌مروت جا مکن
(۳) گفتا برون شدی به تماشای ماه نو
(۴) رونق عهد شباب است دگر بستان را
- بیار باده که بنیاد عمر بر باد است
آرام جان او مشو، آزار جان ما مکن
از ماه ابروان منت شرم باد رو
می‌رسد مژده گل بلبل خوش الحان را

۱۸- واژگان و حروف قافیه در کدام گزینه، به درستی مشخص نشده است؟

- (۱) بر سر آنم که گر ز دست برآید
(۲) یاد باد آن که ز ما وقت سفر یاد نکرد
(۳) پیر گفتا که چه عزت زین به
(۴) گفتا برون شدی به تماشای ماه نو
- دست به کاری ز نم که غصه سرآید (حروف قافیه: ر -)
به وداعی دل غم دیده ما شاد نکرد (حروف قافیه: اد)
که نیام بر در تو بالین نه (حروف قافیه: ین، ه -)
از ماه ابروان منت شرم باد رو (حروف قافیه: و)

۱۹- کدام ابیات، فاقد ردیف هستند؟

- الف) تا داد باغ را سمن و گل به نو نوا
ب) از جنون این عالم دیوانه را گم کرده‌ام
ج) از وبای رزق و محرومی برآ
د) شاه فلک بین به صبح پرده برانداخته
ه) عیسی لبی و مرده‌دلیم در برابرت
و) مستی ز چشم دلکش می‌گون یار جوی
- بلبل همی‌سراید بر گل به نو نوا
آسمان سیرم زمین خانه را گم کرده‌ام
در جهان حی و قیومی درآ
پیر خردبین به می خرقة درانداخته
چون تخم پيله زنده شوم باز در برت
وز جام باده کام دل بی‌قرار جوی
- (۱) «الف»، «ه»
(۲) «ب»، «ج»
(۳) «د»، «و»
(۴) «ج»، «و»

۲۰- کدام بیت با بیت زیر هم‌مفهوم نیست؟

- «به جفایی و قفایی نرود عاشق صادق»
(۱) آسان گل باغ مدعا نتوان چید
(۲) مرا به دست تو چون عشق باز داد وفا کن
(۳) عاشق چو شوی تیغ به سر باید خورد
(۴) عشق را عافیت به کار نشد
- مژه بر هم نزنند گر بزنی تیر و سنانش»
بی سرزنش خار جفا نتوان چید
جفا مکن که همیشه جهان چنین بنماند
زهری که رسد همچو شکر باید خورد
لاجرم کار عاشقان زارست

علوم و فنون ادبی (۱) - سؤال‌های «آشنا»

۲۱- در کدام گزینه، نوع نثر متفاوت است؟

- ۱) چون ملک او را بدید حیران بماند و دست از طعام بازکشید و قوت شهوت و صدق رغبت عنان تماسک از وی بستد.
- ۲) ندا از نزدیک شنوایدی و نشان از دور دادی، رهی را بازخواندی و آن‌گاه خود نهان گشتی.
- ۳) شبلی سه سال در آن سردابه، آب حسرت از دیدگان همی‌ریخت و بر روزگار گذشته دریغ و حسرت همی‌خورد و زینهار همی‌خواست.
- ۴) الهی نام تو ما را جواز مهر تو ما را جهاز شناخت تو ما را امان لطف تو ما را عیان.

۲۲- آرایه «جناس» در قافیه همه ابیات وجود دارد؛ به جز:

۱) چو دید آن درخشان درفش مرا	به گوش آمدش بانگ رخس مرا
۲) سرو چمان من چرا میل چمن نمی‌کند	همدم گل نمی‌شود یاد سمن نمی‌کند
۳) چون گل آن به که خوی خوش داری	تا در آفاق بوی خوش داری
۴) وقت است تا بار سفر بر باره بندیم	دل بر عبور از ست‌خار و خاره بندیم

۲۳- ترتیب ابیات زیر به لحاظ داشتن آرایه‌های «جناس همسان، جناس ناهمسان، تشخیص، تضاد و تلمیح» کدام است؟

الف) خدای جهان در جهان جهان	نهاده بسی رازهای نهان
ب) خاک دارد فلک از کاسه امید دریغ	طمع خام از او آب بقا می‌خواهد
ج) بیا ای باد و چون مور ضعیفم سوی جانان بر	سلیمان گر نمی‌آری مرا سوی سلیمان بر
د) ز دیوان دور شو تا راه یابد سوی تو حکمت	سخنت آن‌گه شود بی‌شک سزای دفتر و دیوان
ه) ز صحرای فنا تا چشمه آب بقا «بیدل»	ره خوابیده‌ای دیگر ندیدم غیر شمشیرش
- ۱) «د»، «ه»، «ب»، «الف»، «ج»
 ۲) «الف»، «ب»، «ج»، «د»، «ه»
 ۳) «د»، «الف»، «ج»، «ه»، «ب»
 ۴) «الف»، «ب»، «ه»، «د»، «ج»

۲۴- در کدام بیت، «جناس همسان» دیده می‌شود؟

۱) گر برکنم دل از تو و بردارم از تو مهر	آن مهر بر که افکنم آن دل کجا برم
۲) در میخانه را گشودم باز	داد رندان تمام دادم باز
۳) دست مشاطه (آرایشگر) جدا به که کنند از شانه	که چرا شانه در آن جعد معبر (خوشبو) زده است
۴) یا دل به ما دهی چو دل ما به دست توست	یا مهر خویشتن ز دل ما به در بری

۲۵- هر دو بیت کدام گزینه، دو قافیه پایانی دارند؟

الف) همه از صنع تو مکان و مکین	همه در امر تو زمان و زمین
ب) مقام دل‌گشایش جمع جمع است	جمال جان‌فزایش شمع جمع است
پ) عقل ما رهنمای هستی اوست	هست‌ها زیر پای هستی اوست
ت) عقل کانچا رسید سر بنهد	مرغ کانچا پرید پر بنهد
ث) علم بی‌حلم شمع بی‌نور است	هر دو با هم چو شهد زنبور است

- ۱) «الف»، «ث»
 ۲) «ب»، «پ»
 ۳) «الف»، «ت»
 ۴) «ب»، «ث»

۲۶- از دیدگاه قافیه، توضیح روبه‌روی کدام بیت درست است؟

(۱) تویی کینه خواه جهاندار نو (قاعده ۱) (۲) تا شوی با روح صالح خواجه تاش (ذوقافیتین) (۳) تا روز جزا مست ز کیفیت دوشم (تبصره ۱) (۴) تهی دست و امیدوار آمدیم («یم» حروف الحاقی)	(۱) سپه را تو باش این زمان پیشرو (۲) ناقه جسم دلی را بنده باش (۳) دوش از در میخانه کشیدند به دوشم (۴) خدایا مقصر به کار آمدیم

۲۷- حروف الحاقی قافیه در کدام گزینه، به درستی بیان شده است؟

(۱) طاعتی کز ریا شود محکم (م) (۲) تو نماینده فضلی تو سزاوار ثنایی (ی) (۳) خوب شد اسباب خودبینی شکست (ی) (۴) به غیر از خوبی لیلی نبینی (نی)	(۱) از کنه توبه کن ز طاعت هم (۲) تو حکیمی تو عظیمی تو کریمی تو رحیمی (۳) از قضا آیینۀ چینی شکست (۴) اگر در دیده مجنون نشینی

۲۸- با توجه به ابیات زیر، کدام گزینه نادرست بیان شده است؟

خویش را در خویش پیدا کن، کمال این است و بس دیده را زین سرمه بینا کن، کمال این است و بس» (۲) حروف قافیه در این ابیات، مصوت / / است. (۴) واژه قافیه در مصراع سوم این ابیات، واژه «سرمه» نیست.	«گوهر خود را هویدا کن، کمال این است و بس سنگ دل را سرمه کن در آسیای رنج و درد (۱) ردیف در این ابیات، «کمال این است و بس» است. (۳) قاعده قافیه در این ابیات، براساس قاعده «۱» است.

۲۹- مفهوم کدام بیت، تداعی‌کننده بیت زیر است؟

مهر لب او بر در این خانه نهادیم» دوست به نزدیک دوست یار به نزدیک یار خود آید آن که یاد نیاری ز نام ما بعد از تو روا باشد نقض همه پیمان‌ها زاهدان معذور داریدم که اینم مذهب است	«در دل ندهم ره پس از این مهر بتان را (۱) نیست ازین خوب‌تر در همه آفاق کار (۲) گو نام ما ز یاد به عمدا چه می‌بری (۳) تا عهد تو دربستم عهد همه بشکستم (۴) من نخواهم کرد ترک لعل یار و جام می

۳۰- کدام ابیات با یکدیگر قرابت مفهومی دارند؟

سر بجنان که بلی جز که به سر هیچ مگو گر شکوه‌ای دارم ز دل، با یار صاحب‌دل کنم ای برادر تا نبینی غمگسار خویش را مهر کردند و دهانش دوختند که شبی نخفته باشی به درازنای سالی	(الف) من به گوش تو سخن‌های نهان خواهم گفت (ب) در پیش بی‌دردان چرا فریاد بی‌حاصل کنم (پ) گر هزارت غم بود با کس نگویی زینهار (ت) هر که را اسرار غیب آموختند (ث) به تو حاصلی ندارد غم روزگار گفتن
- (۱) «الف»، «ب» (۲) «ب»، «ت» (۳) «ب»، «ث» (۴) «پ»، «ت»

جامعه‌شناسی (۱)

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

- هویت ایرانی ۱
- هویت ایرانی ۲
- هویت ایرانی ۳
- هویت ایرانی ۴
- صفحه‌های ۱۰۸ تا ۱۴۲

۳۱- عبارات زیر به ترتیب، با کدام گزینه مرتبط است؟

- الف) شعار جمهوری فرانسه بر سر در یک کلیسا پس از قانون سال ۱۹۰۵ مبنی بر جدایی دین از سیاست
- ب) با تشکیل اتحاد جماهیر شوروی، مزرعه‌داری دولتی و اشتراکی به عنوان دو شیوه پیشبرد اقتصاد کشاورزی رایج شدند.

- ۱) تأمین اقتدار نظام سیاسی توسط نظام فرهنگی - تأمین مقبولیت نظام اقتصادی توسط نظام سیاسی
- ۲) تعامل نظام فرهنگی با نظام سیاسی، وفادار ماندن نظام سیاسی به ارزش‌های فرهنگی - نظام سیاسی نمی‌تواند مستقل از نظام‌های دیگر مانند نظام فرهنگی و اقتصادی باشد.
- ۳) تأثیر نظام فرهنگی بر نظام سیاسی - تأثیر نظام سیاسی بر نظام اقتصادی
- ۴) دور شدن نظام سیاسی از ارزش‌ها و آرمان‌های نظام فرهنگی - تأثیر نظام سیاسی بر نظام اقتصادی

۳۲- کدامیک از موارد زیر، نادرست است؟

- الف) جمعیت هر جامعه، بخشی از هویت آن محسوب می‌شود.
 - ب) فرهنگ هر جامعه براساس هویت آن شکل می‌گیرد.
 - ج) لازمه تحقق هدف اسلام، داشتن فرهنگ توحیدی است.
 - د) روند بسط فرهنگ را می‌توان در گسترش معانی و ارزش‌های خانواده مشاهده کرد.
- ۱) «الف»، «ب» ۲) «ج»، «د» ۳) «ب»، «ج» ۴) «الف»، «د»

۳۳- به ترتیب، پاسخ پرسش‌های زیر کدام است؟

- حذف فیزیکی اعراب مسلمان و آواره کردن آن‌ها توسط رژیم اشغالگر قدس با چه هدفی صورت گرفت؟
- کدام مورد از سیاست‌های اقتصاد مقاومتی است؟
- ویژگی شیوه اقتصاد سرمایه‌داری کدام است؟

- ۱) حفظ ترکیب جمعیتی سرزمین‌های اشغالی - درون‌گرایی در عین برون‌زایی - ایجاد بیشترین تخریب‌ها در طبیعت و منابع طبیعی
- ۲) بیشتر شدن تعداد یهودیان نسبت به مسلمانان - منع خام‌فروشی ثروت‌های طبیعی - شکل‌گیری براساس رفع نیاز انسان‌ها
- ۳) تأمین سلطه خود - حفظ اقتدار و عزت ملی - استفاده از علوم عقلی برای ساماندهی حسابگرانه مؤلفه‌های اقتصادی
- ۴) اجرای طرح‌های توسعه‌طلبانه خود - اتکا به دانش و فناوری - عامل اصلی هویت‌یابی افراد و جوامع غربی

۳۴- کدام گزینه از جمله آثاری که متفکران و نویسندگان ایرانی در نقد رویکرد تقلیدی به فرهنگ غرب تدوین کردند، نیست؟

- ۱) غرب‌زدگی
- ۲) خدمات متقابل اسلام و ایران
- ۳) مبارزه با سکولاریسم
- ۴) فطرت

۳۵- به ترتیب، عبارت درست در رابطه با «تأثیر نظام فرهنگی بر نظام سیاسی»، «سیاست» و «جمهوری» کدام است؟

- ۱) وفادار ماندن نظام سیاسی به ارزش‌های فرهنگی - اعمال قدرت سازمان‌یافته برای دستیابی به هدفی معین - حاکمیت اقلیت بر مدار خواسته آن‌ها
- ۲) تعیین عقاید، ارزش‌ها و اصول حاکم بر نظام سیاسی - اعمال قدرت سازمان‌یافته برای دستیابی به هدفی معین - حضور اکثریت مردم براساس حقیقت و فضیلت
- ۳) عملکرد نظام سیاسی در جهت عقاید و ارزش‌های فرهنگی جامعه - پیدایش مجموعه سازوکارهایی برای اعمال سیاست‌های جهان - حاکمیت اکثریت بر مدار خواسته آن‌ها
- ۴) دور شدن نظام سیاسی از ارزش‌ها و آرمان‌های فرهنگی - پیدایش مجموعه سازوکارهایی برای اعمال سیاست‌های جهان - فعالیت اقلیت براساس حقیقت و فضیلت

۳۶- به ترتیب، برخورد جهان اسلام با جنگ‌های صلیبی و حمله مغولان به چه صورتی بود؟

- ۱) جذب و هضم مهاجمان درون خود - دفع مهاجمان
- ۲) دفع مهاجمان - هضم و جذب شدن درون فرهنگ گروه مهاجم
- ۳) جذب و هضم مهاجمان درون خود - هضم و جذب شدن درون فرهنگ گروه مهاجم
- ۴) دفع مهاجمان - جذب و هضم مهاجمان درون خود

۳۷- هر عبارت به کدام مفهوم اشاره دارد؟

- قدرت برخلاف حکم و قانون الهی و تبعیت از قدرت هم از روی احساس رضایت باشد.
- حکومت اکثریت بر اساس خواست و میل افراد
- قدرت مبتنی بر ایدئولوژی‌های ساختگی بشر
- پدید نیامدن بدون توافق و پذیرش دیگران

- ۱) قدرت مقبول و غیرمشروع - دموکراسی - مشروعیت دروغین - قدرت اجتماعی
- ۲) قدرت مقبول و مشروع - جمهوری - مقبولیت حقیقی - جلب تبعیت
- ۳) قدرت مقبول و غیرمشروع - دموکراسی - مقبولیت حقیقی - قدرت اجتماعی
- ۴) اقتدار نامشروع و فاقد مقبولیت - پولیتی - مشروعیت دروغین - قدرت اجتماعی

۳۸- صحیح یا غلط بودن موارد زیر به ترتیب در کدام گزینه به درستی آمده است؟

- کنش‌های اقتصادی اعضای جهان اجتماعی، زیرمجموعه کنش‌های اجتماعی‌اند.
- کشورهای سلطه‌گر غرب، پاشنه آشیل انقلاب اسلامی را فرهنگ می‌دانند. از این رو جنگ فرهنگی را علیه کشور ما به راه انداخته‌اند.
- اقتصاد وابسته به نفت، دولت بزرگی به وجود می‌آورد، که می‌کوشد هزینه‌های آموزش و بهداشت را به کمک مالیات‌ها تأمین کند.
- هجوم اقتصادی به ایران در دوره قاجار از طریق فروش صنایع مونتاژ و تخریب بنیان‌های تولید ملی انجام شد.

- ۱) غ - ص - ص - ص
- ۲) ص - غ - غ - غ
- ۳) غ - ص - غ - ص
- ۴) ص - غ - ص - غ

۳۹- از جمله عواملی که جوامع غربی با پیری جمعیت مواجه‌اند، می‌توان به ... اشاره کرد. جامعه ...، جامعه‌ای است که اعضای آن عقاید و ارزش‌های حق را

می‌شناسند، ولی به آن‌ها پایبند نیستند و نهاد ... که مسئولیت هماهنگی نهادها را برعهده دارد، برای حل مشکلات جمعیتی، چاره‌اندیشی می‌کند.

- ۱) رفاه زدگی - مشرک - اقتصاد
- ۲) بالا رفتن سن ازدواج - فاسق - سیاست
- ۳) سیاست‌های نادرست - فاسق - اقتصاد
- ۴) بی‌بند و باری - مشرک - سیاست

۴۰- هویت ایرانی قبل از ظهور اسلام، چگونه هویتی بود و یکی از مهم‌ترین تحولات انقلاب، چه چیزی است؟

- ۱) توحیدی، دینی و در مواردی آمیخته با اساطیر - تحولات هویتی
- ۲) قهرمانی، اساطیری و آمیخته با اندیشه‌های خرافی - تحولات اقتصادی
- ۳) قهرمانی، اساطیری و آمیخته با اندیشه‌های خرافی - تحولات هویتی
- ۴) توحیدی، دینی و در مواردی آمیخته با اساطیر - تحولات اقتصادی

آزمون ۱۴ اردیبهشت ماه ۱۴۰۳

دهم انسانی

نام درس	معمولاً دانش‌آموزان در هر رده‌ی تراز ی به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید. شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
	۴۰۰۰	۴۷۵۰	۵۵۰۰	۶۲۵۰	۷۰۰۰	
عربی، زبان قرآن (۱)	۱	۲	۳	۴	۶	
تاریخ (۱)	۲	۴	۶	۷	۸	
جغرافیای ایران	۲	۳	۵	۷	۸	
منطق	۱	۲	۳	۴	۵	
اقتصاد	۱	۲	۳	۵	۷	

مدت پاسخ‌گویی: ۶۵ دقیقه

تعداد سؤال: ۵۰

عنوان مواد امتحانی، تعداد، شماره سؤال‌ها و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	عربی، زبان قرآن (۱)	۱۰	۴۱	۵۰	۱۵
۲	تاریخ (۱)	۱۰	۵۱	۶۰	۱۰
۳	جغرافیای ایران	۱۰	۶۱	۷۰	۱۰
۴	منطق	۱۰	۷۱	۸۰	۱۵
۵	اقتصاد	۱۰	۸۱	۹۰	۱۵

عربی، زبان قرآن (۱)

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

صناعة النّفط
یا من فی البحار عجائبه
(تا پایان جار و مجرور)
صفحه‌های ۹۳ تا ۱۱۲

■ عین الأصحّ و الأدقّ في الجواب للترجمة أو المفهوم من أو إلى العربية: (۱ - ۴۶)

۴۱- « الدّلفین من الحيوانات اللّبونة الّتی تُرضعُ صِغارها!»: دلفین ...

- (۱) از حیوانات پستانداری است که بچه‌هایشان را شیر می‌دهند!
- (۲) از حیوانات پستانداری است که بچه‌اش را شیر می‌دهد!
- (۳) از حیوانات پستانداری است که بچه‌هایش شیر داده می‌شوند!
- (۴) حیوان پستانداری است که بچه‌اش شیر داده می‌شود!

۴۲- « سألتني والدتي: أترید أن أعرف إلیک من أدی دوراً مهمّاً فی حیاتک الیومیّة؟»:

- (۱) از مادرم سؤال کردم: آیا می‌خواهی کسی که نقشی مهم را در زندگی روزانه تو ایفا کرد، بشناسی؟
- (۲) مادرم از من پرسید: آیا می‌خواهی کسی که نقش مهمی را در زندگی روزمره‌ات ایفا کرد، به تو بشناسانم؟
- (۳) از مادرم پرسیدم: آیا می‌خواهی کسی را که نقش مهمی در زندگی روزمره‌ات دارد، به تو بشناسانم؟
- (۴) مادرم از من سؤال کرد: آیا می‌خواهی کسی را که در زندگی روزانه تو نقشی مهم دارد، بشناسی؟

۴۳- « علی الشّبَاب أن یؤدّوا بعلمهم الدّور الرّئیسیّ فی تقدّم بلادهم، لأنّ مُستقبل البلاد یبئی بأیدیهم!»:

- (۱) بر جوانان است که با دانش خود نقش اصلی را در پیشرفت کشورها ایفا کنند، چون آن‌ها آینده کشور را با دست‌ان خود می‌سازند!
- (۲) جوانان باید با دانش خود نقش اصلی را در پیشرفت کشورشان ایفا کنند، زیرا آینده کشور با دست‌ان آن‌ها ساخته می‌شود!
- (۳) بر جوانان واجب است که با علم خود نقش اصلی را در پیشرفت کشورشان داشته باشند، زیرا آینده کشور با دست‌ان آن‌ها ساخته می‌شود!
- (۴) بر جوانان است که با علمشان نقشی اصلی را در پیشرفت کشور در آینده داشته باشند، چون آن‌ها کشور را با دست‌انشان می‌سازند!

۴۴- عین الصّحیح:

- (۱) إنتاج الموادّ المطاطیّة الّتی فی مطبخنا من النّفط: مواد شوینده‌ای که در آشپزخانه ماست، از نفت تولید شده است!
- (۲) إنّ إنحدار النّفط من الصّخور المرتفعة یستغرق وقتاً طویلاً: قطعاً پایین آوردن نفت از صخره‌هایی که بلند هستند، وقت طولانی‌ای می‌گیرد!

(۳) یا أمّی! لماذا ما عرّفنا الأب علی هذا الصّدیق الذّکیّ: ای مادرم، برای چه پدر، ما را با این دوست باهوش آشنا نکرد!

(۴) یجبُ أن نحاولَ لحفظ عجائب البحار، منها الدّلافین: باید در حفظ شگفتی دریاهای از جمله دلفین‌ها تلاش کنیم!

۴۵- « دانشمندان تأکید کرده‌اند که دلفین‌ها می‌توانند با به‌کارگیری صداهای گوناگون صحبت کنند!» عین الصّحیح:

- (۱) العلماء یؤکّدون أنّ الدّلافین تستطیع أن تتکلم باستخدام أصواتٍ معینة!
- (۲) إنّ العلماء قد یؤکّدون أنّ الدّلافین یستطیعون أن یتکلموا باستخدام الأصوات المختلفة!
- (۳) العلماء قد أکّدوا أنّ الدّلافین تستطیعون أن تتکلموا باستخدام الأصوات المختلفة!
- (۴) العلماء أکّدوا أنّ الدّلافین تستطیعون أن تقولوا باستخدام أصواتٍ مختلفة!

۴۶- «شرفُ المرءِ بالعلمِ و الأدبِ لا بالأصلِ و النسبِ!» عین الخطأ عن المفهوم:

- (۱) فخر در دانش بُود مَر مرد را!
- (۲) شرف مرد به علم است، شرف نیست به سال!
- (۳) بی ادب مرد کی شود مهتر / گرچه او را جلالت نسب است!
- (۴) هر کسی کو دور ماند از اصل خویش / باز جوید روزگار وصل خویش!

■ عین المناسب للجواب عن الأسئلة التالية: (۴۷ - ۵۰)

۴۷- عین كلمة لا تناسب توضیحاتها:

- (۱) عضوٌ من الجسم الذي نتنفس بمساعدته! ← الأنف
- (۲) وسيلةٌ تُسجّلُ أصوات الدلافين! ← الموسوعة
- (۳) آلةٌ ينقل السائل و الغاز بها! ← الأنبوب
- (۴) أماكنٌ ينقلُ النقط منها للتصدير! ← الموانئ

۴۸- عین الصحيح للفراغات من الحروف الجارة:

« يَفْزُ نُلْفَيْنِ قُرْبِي . . . الماءِ . . . فَرِحَ و هو يتكلم . . . استخدام أصوات! »

- (۱) في، ب، ب
- (۲) على، في، عن
- (۳) في، إلى، في
- (۴) على، ب، ك

۴۹- عین ما لا يُمكن أن يُبنى للمجهول:

- (۱) رأيتُ الطَّيَّارَ واقفاً جَنبَ الطَّائِرَةِ!
- (۲) هِيَ تُصَدِّرُ قِسماً مِنْهُمَا إلى البُلدانِ الصَّنَاعِيَّةِ!
- (۳) يَجِبُ على كُلِّ مواطنٍ صِيانَةُ هذه الأنايِبِ!
- (۴) يَرَسُمُ التَّلْمِيذُ صُورةً في اللُّوحَةِ!

۵۰- عین الخطأ في تعيين الفعل المجهول أو ترجمته:

- (۱) يُفْتَحُ بابُ صالةِ المدرسةِ و يدخلُ الطَّالِبُ فيها! (گشوده می شود)
- (۲) يَحْكُمُ مناطقَ واسعةً من الأرضِ شرقاً و غرباً! (حکمرانی می شود)
- (۳) أُشِدَّتِ القصيدتانِ الجميلتانِ عندَ مشاهدَةِ القصرِ! (سروده شد)
- (۴) ﴿ يا أَيُّها النَّاسُ ضُرِبْ مثلاً فاستمعوا له . . . ﴾ (زده شد)

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

تاریخ (۱)

اقتصاد و معیشت،
دین و اعتقادات،
زبان، علم و آموزش
صفحه‌های ۱۱۸ تا ۱۴۲

۵۱- کدامیک از عوامل زیر تأثیر بسزایی بر انتقال تدریجی آریاییان از زندگی شبانی به زندگی مبتنی بر کشاورزی داشت؟

(۱) عدم اطلاع دقیق آریایی‌ها از روش‌ها و فنون زندگی شبانی

(۲) تأثیر آموزه‌های کتاب‌های دینی یهودیان و مسیحیان

(۳) آموزه‌های زرتشت در تشویق مردم به کشت و کار

(۴) شرایط آب‌وهوایی مناسب ایران برای کشاورزی

۵۲- کدام گزینه در مورد وضعیت صنعت در دوره ساسانیان نادرست است؟

(۱) صنعت بافندگی، به خصوص بافت پارچه‌های ابریشمی در آن زمان، ترقی بسیار کرد.

(۲) حکومت ساسانی کارگاه‌های بافندگی متعددی را در شوش، جندی‌شاپور و شوشتر ایجاد کرد.

(۳) چینیان فنون تولید ابریشم را به ایرانیان و رومیان آموزش می‌دادند.

(۴) در این دوره کارگاه‌های متعددی وجود داشت که متعلق به حکومت بود.

۵۳- وضعیت اقتصاد و معیشت ایران در دوران باستان همواره تحت تأثیر کدامیک از عوامل زیر قرار داشت؟

(۲) سیاسی، مدیریتی، اقلیمی

(۱) سیاسی، اقتصادی، اجتماعی

(۴) فرهنگی، اقتصادی، اجتماعی

(۳) فرهنگی، مدیریتی، رفاهی

۵۴- کدامیک از گزینه‌های زیر به تعالیم اعتقادی زرتشت اشاره ندارد؟

(۲) آزادی انسان در انتخاب بین خیر و شر

(۱) باور به یگانگی آهوره مزدا

(۴) قربانی کردن حیوانات در جشن‌های مذهبی

(۳) اعتقاد به جهان آخرت و داوری درباره اعمال انسان

۵۵- همه گزینه‌ها درباره اعتقادات دینی دوره اشکانیان صحیح است؛ به جز ...

(۱) در این زمان ایرانیان و سایر مردمان سرزمین‌های تحت فرمانروایی آن‌ها در ستایش خدایان و انجام مراسم دینی خود آزاد بودند.

(۲) در این دوره علاوه بر آهوره مزدا، خدایان کهن ایرانی ستایش می‌شدند و برخی از شاهان اشکانی، به تقلید از یونانیان، معابدی را برای آنها بنا کردند.

(۳) با رسمیت یافتن دین زرتشتی در این دوره، نفوذ و قدرت روحانیان زرتشتی به طرز چشمگیری افزایش یافت.

(۴) در اواسط این دوره آیین زرتشتی گسترش بی‌سابقه‌ای پیدا کرد و برخی از پادشاهان اشکانی به این دین گرویدند.

۵۶- کدام عبارت از جمله انگیزه‌های موبدان ساسانی برای مکتوب کردن اوستا نبود؟

- (۱) گسترش دین مسیحیت در قلمرو ساسانی
- (۲) درگرفتن مباحث اعتقادی میان گروه‌های دینی مختلف
- (۳) فرمان و خواست پادشاهان ساسانی
- (۴) برای در اختیار داشتن سند و مدرک در مباحثات اعتقادی

۵۷- مانی چگونه سرکوب شد و کتاب‌های مانویان به چه زبانی نوشته می‌شد؟

- (۱) شاپور یکم او را به زندان انداخت و در زمان بهرام یکم اعدام شد. - فارسی میانه
- (۲) در زمان بهرام یکم به زندان افتاد و پس از مدتی اعدام شد. - زبان‌های مختلف
- (۳) شاپور یکم او را به زندان انداخت و پس از مدتی اعدام شد. - زبان‌های مختلف
- (۴) در زمان بهرام یکم به زندان افتاد و کمی بعد اعدام شد. - فارسی میانه

۵۸- کدام یک از گزینه‌های زیر در مورد زبان ایلامی، نادرست می‌باشد؟

- (۱) مردمان جنوب غربی فلات ایران با این زبان سخن می‌گفتند.
- (۲) این زبان تا مدتی پس از ورود آریاییان، همچنان رواج داشت.
- (۳) به عنوان زبان دوم نوشتاری در دوران هخامنشی از آن استفاده می‌شد.
- (۴) نیمی از الواح گلی کشف شده از تخت جمشید، به خط و زبان ایلامی است.

۵۹- کدام گزینه تعریف درستی در مورد «زبان‌های ایرانی نو» ارائه می‌دهد؟

- (۱) به زبان‌هایی گفته می‌شود که در دوران اسلامی به تدریج در مناطق مختلف ایران رواج یافتند.
- (۲) به زبان‌هایی گفته می‌شود که در دوران ساسانی به تدریج در مناطق مختلف ایران رواج یافتند.
- (۳) به زبان‌هایی گفته می‌شود که در دوران هخامنشی به تدریج در مناطق مختلف ایران رواج یافتند.
- (۴) به زبان‌هایی گفته می‌شود که در دوران اشکانی به تدریج در مناطق مختلف ایران رواج یافتند.

۶۰- کدام یک از گزینه‌های زیر مطلب نادرستی را درباره وضعیت آموزش در ایران باستان بیان می‌کند؟

- (۱) تحصیل در مدرسه در انحصار خاندان شاهی، درباریان، اشراف و موبدان بود و مردم عادی از این امتیاز محروم بودند.
- (۲) فرزندان توده مردم غالباً همان حرفه پدرانشان را می‌آموختند، اما برخی گروه‌های اجتماعی تلاش می‌کردند تا فرزندانشان در مدرسه تحصیل کنند.
- (۳) شغل رسمی آموزگاری مختص موبدان بود و اداره آموزشگاه‌ها و مدارس نیز عموماً در اختیار آن‌ها قرار داشت.
- (۴) آموزش همگانی نبود و در برنامه‌های آموزشی و مواد درسی برای گروه‌های مختلف، آموزش‌های ویژه‌ای وجود داشت.

جغرافیای ایران

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

سکونتگاه‌های ایران
توان‌های اقتصادی ایران
صفحه‌های ۸۳ تا ۱۰۶

۶۱- با توجه به عبارت زیر، کدام گزینه در ارتباط با سکونتگاه‌ها به موضوع درستی اشاره می‌کند؟
«۵۳ درصد از شهرهای ایران در ارتفاع ۱۰۰۰ تا ۲۰۰۰ متری واقع شده‌اند.»

- (۱) عوامل مؤثر در شیوه زندگی در سکونتگاه‌ها
- (۲) عوامل مؤثر در شکل سکونتگاه‌ها
- (۳) عوامل مؤثر در شکل‌گیری و تغییرات سکونتگاه‌ها
- (۴) عوامل مؤثر در نقش سکونتگاه‌ها

۶۲- کدام گزینه در مورد سکونتگاه‌ها درست نیست؟

- (۱) چگونگی قرارگیری پدیده‌های طبیعی و انسانی در سکونتگاه‌ها، شکل‌های مختلفی از سکونتگاه را به وجود آورده است.
- (۲) شرایط جغرافیایی (طبیعی، انسانی) مناسب، در گسترش سکونتگاه‌ها اثرگذار است اما در تغییرات آن نقشی ندارد.
- (۳) انسان بخشی از هویت خود را از قلمروهای سکونتگاهی خود اخذ کرده است و نسبت به آن تعلق خاطر دارد.
- (۴) سکونتگاه‌ها به عنوان محل آسایش و مکانی برای رفع نیازهای زیستی و حیاتی انسان تلقی می‌گردند.

۶۳- کدام گزینه دلیل مناسبی برای عبارت زیر است؟

«تعداد نقاط شهری در ایران از ۲۰۱ شهر در سال ۱۳۳۵ به ۱۳۴۵ شهر در سال ۱۳۹۵ افزایش یافته است.»

- (۱) رشد شتابان شهرنشینی سبب شده که تعداد کلان‌شهرهای ایران در سال ۱۳۹۵ به ۸ مورد افزایش یابد.
- (۲) افزایش جمعیت سبب شده است که شکل سکونتگاه‌ها به تدریج تغییر یابد.
- (۳) افزایش شهرها نرسایی‌هایی در زمینه‌های مختلف اجتماعی، اقتصادی و زیست‌محیطی را به وجود آورده است.
- (۴) پدیده گرایش به شهرنشینی در همه جای کشور به چشم می‌خورد.

۶۴- کدام گزینه پیامد عبارت زیر است؟

«در سه دهه اخیر، ایران شاهد تغییرات زیادی در جمعیت و ظاهر سکونتگاه‌های خود بوده است.»

(الف) تأثیر در شیوه زندگی اجتماعی - اقتصادی

(ب) افزایش تعداد نقاط شهری

(ج) شهرگریزی یا مهاجرت معکوس

(د) گسترش سکونتگاه‌ها

- (۱) «الف»، «ج» (۲) «الف»، «ب» (۳) «ب»، «ج» (۴) «ج»، «د»

۶۵- چند مورد از عبارات زیر درست است؟

- (الف) رفاه و آسایش یک کشور در نتیجه فعالیت‌های اقتصادی مناسب به دست می‌آید.
- (ب) فعالیت اقتصادی سه بخش مجزا دارد که توسعه هر بخش آن باعث توسعه دیگر بخش‌ها نمی‌شود.
- (ج) درک نیازهای انسان‌ها کمک می‌کند تا از مکان‌ها به‌طور صحیح و بهینه استفاده کنند.
- (د) محیط طبیعی مساعد بستر مناسبی برای فعالیت‌های اقتصادی فراهم می‌آورد.
- (ه) توجه به صنعت موجب افزایش ثروت کشور می‌شود.

- (۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۶۶- همه گزینه‌ها از عوامل وابستگی کشور به واردات محصولات زراعی است؛ به جز:

(۱) بهره‌وری کم

(۲) تغییرات قیمت محصولات

(۳) ثبات آب و هوایی

(۴) آفات طبیعی

۶۷- کدام گزینه به عامل ایجاد تنوع فراوان در تولیدات باغی کشور اشاره می‌کند؟

(۱) موقعیت جغرافیایی هر کشور تعیین‌کننده پراکندگی بارش است.

(۲) در مناطق جنوبی کشور، که در عرض‌های پایین جغرافیایی قرار دارند، مقدار تابش خورشید نسبت به مناطق شمالی کشور که در عرض‌های جغرافیایی بالاتری قرار دارند، بیشتر و هوا گرم‌تر است.

(۳) ایران به دلیل موقعیت جغرافیایی خاص خود، دارای ارتفاعات و کوهستان‌های بسیار بلندی است.

(۴) فشار هوا در مناطق کوهستانی کمتر، ولی در مناطق ساحلی برابر با صد هزار پاسکال است.

۶۸- کدام مورد، با مزیت‌های «کشت گلخانه‌ای» مغایرت دارد؟

(۱) کاهش مصرف آب

(۲) تولید محصولات ویژه استانی

(۳) کنترل بهتر وضعیت کشت

(۴) تولید در طول سال و همه‌جا

۶۹- عبارت زیر بیانگر چیست؟

«رشد و توسعه بخش‌های کشاورزی و صنعت وابسته به تحقیقات و پژوهش‌های متعددی است.»

(الف) خدمات در کشورها به وسیله بخش خصوصی و دولتی به مردم عرضه می‌شود.

(ب) بین بخش‌های مختلف اقتصادی وابستگی وجود دارد.

(ج) توجه همه‌جانبه به سه بخش اقتصادی، نقش مهمی در توسعه اقتصادی و پیشرفت کشورها دارد.

(د) بخش خدمات کمک زیادی به ترسیم سایر بخش‌های اقتصادی می‌کند.

(۴) «ب»، «د»

(۳) «ب»، «ج»

(۲) «الف»، «ج»

(۱) «الف»، «ب»

۷۰- به ترتیب هر یک از موارد زیر به کدام یک از توانمندی‌های ایران در بخش گردشگری اشاره دارد؟

(الف) بازدید از گنبد نمکی جاشک در استان بوشهر

(ب) بازدید از میدان نقش جهان اصفهان

(ج) شرکت در جشنواره ذغال اخته قزوین

(۱) وجود مراکز گوناگون فرهنگی - وجود مراکز گوناگون فرهنگی - گردشگری زمین‌گردی

(۲) وجود مراکز گوناگون فرهنگی - وجود تمدنی با ریشه‌هایی در اعماق تاریخ - ژئوتوریسم

(۳) ژئوتوریسم - وجود تمدنی با ریشه‌هایی در اعماق تاریخ - وجود مراکز گوناگون فرهنگی

(۴) وجود تمدنی با ریشه‌هایی در اعماق تاریخ - وجود مراکز گوناگون فرهنگی - گردشگری زمین‌گردی

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

منطق

قضیه شرطی و قیاس استثنایی

سنجشگری در تفکر

صفحه‌های ۸۵ تا ۱۱۳

۷۱- در کدام قضیه هم ادات شرط حذف شده و هم تالی قبل از مقدم ذکر شده است؟

(۱) کلاس را ترک می‌کنم اگر ساکت نشوی.

(۲) هر وقت بخواهی به تو می‌گویم.

(۳) کلافه می‌شوم زیاد صحبت کنی.

(۴) زیاد حرف بزنی از کلاس بیرون می‌کنم.

۷۲- کدام یک از قضایای زیر، از نوع مانعةالجمع است؟

(۱) هر موجودی، یا جاندار است یا دارای احساس نیست.

(۲) ماه یا به دور خورشید می‌گردد یا به دور زمین.

(۳) قضیه یا حملی است یا منفصل حقیقی.

(۴) جسم یا رسانا است یا غیرفلز.

۷۳- کدام عبارت با سایرین متفاوت است؟

(۱) نتیجه استدلال یا قطعی است یا احتمالی.

(۲) دیوار یا سفید است یا مشکی نیست.

(۳) مثلث یا دارای سه ضلع است یا دارای سه زاویه.

(۴) انسان یا زنده نیست یا تنفس سلولی می‌کند.

۷۴- کدام قیاس معتبر است؟

(۱) این موجود یا انسان است یا غیرانسان. بررسی کردیم و معلوم شد شیء بی‌جان بوده است، پس انسان نیست.

(۲) خدا گر ز حکمت ببندد دری / ز رحمت گشاید در دیگری؛ خدا هیچ دری را نبسته است، پس دری را هم نگشوده است.

(۳) اگر پدر دیشب سر کار نرفته باشد، ظرف‌ها را شسته است. پدر دیشب شب‌کار بوده است، پس ظرف‌ها نشسته مانده‌اند.

(۴) اگر مادر در خانه باشد، بوی غذا به مشام می‌رسد. بوی آبگوشت می‌آید، پس مادر در خانه است.

۷۵- در وصف استدلال «علم یا تصور است یا دارای حکم، علم تصور نیست، پس دارای حکم است» گفته می‌شود که ...

(۱) مغالطه‌ای موسوم به «رفع مقدم» به وقوع پیوسته است.

(۲) نتیجه به نحوی الزامی از مقدمات استنتاج نمی‌شود.

(۳) در روند استنتاج، سیر از نفی به اثبات رخ داده است.

(۴) در مقدمه نخست، طرفین غیرقابل جمع صرفاً در کذب هستند.

۷۶- استدلال‌های زیر به ترتیب ... و ... و ... است.

«هر استنتاج بهترین تبیین استقراست، هر استقرایی دارای نتیجه کاذب است، پس هر استنتاج بهترین تبیین دارای نتیجه کاذب است» «بعضی حیوانات انسان‌اند، هر ناطقی انسان است، پس بعضی حیوانات ناطق‌اند» «اگر پرخوری کنی، آنگاه مریض می‌شوی. مریض شدی. پس پرخوری کردی»

(۱) واجد مغالطه در ماده - فاقد مغالطه در صورت - واجد مغالطه در صورت

(۲) فاقد مغالطه در ماده - فاقد مغالطه در ماده - فاقد مغالطه در صورت

(۳) واجد مغالطه در صورت - واجد مغالطه در ماده - فاقد مغالطه در صورت

(۴) فاقد مغالطه در صورت - واجد مغالطه در صورت - واجد مغالطه در صورت

۷۷- کدام عبارت درست می‌باشد؟

(۱) برهان برخلاف جدل در ریاضیات کاربرد دارد.

(۲) خطابه همانند برهان در جهت تغییر عقیده مخاطب به کار می‌رود.

(۳) جدل برخلاف خطابه از اقسام استدلال برحسب هدف آن می‌باشد.

(۴) برهان همانند جدل به دنبال تحصیل حقایق است.

۷۸- کدام گزینه در مورد تفکر نقادانه اشتباه است؟

(۱) همان تفکر سنجشگرانه را گویند.

(۲) اندیشه درباره نحوه صحیح تفکر را گویند.

(۳) بررسی یک مطلب از یک زاویه خاص را گویند.

(۴) همان فراگیری مهارت تفکر را گویند.

۷۹- در عبارت «فقط افرادی که درک درستی از وضعیت جامعه دارند از این نظر دفاع می‌کنند.» کدام مغالطه مورد استفاده قرار گرفته است؟

(۱) بزرگ‌نمایی و کوچک‌نمایی

(۲) توسل به احساسات

(۳) مسموم کردن چاه

(۴) تله‌گذاری

۸۰- نوع مغالطه عبارت زیر کدام است؟

«اگر دنبال این هستی که چند سال بعد مال و منال خوبی جمع‌آوری کرده باشی، باید به هر کاری که به تو می‌گویم، عمل کنی.»

(۱) تله‌گذاری

(۲) مسموم کردن چاه

(۳) بار ارزشی کلمات

(۴) توسل به احساسات

اقتصاد

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

رشد و پیشرفت اقتصادی
بودجه‌بندی
تصمیم‌گیری در مخارج
صفحه‌های ۱۱۶ تا ۱۴۹

۸۱- به ترتیب، کدام گزینه بیانگر پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

الف) رشد و پیشرفت، نقطه مقابل چیست؟

ب) کدام‌یک از روش‌های کشورها برای افزایش ظرفیت تولیدی خود نیست؟

پ) چرا رشد اقتصادی یک هدف مشترک است؟

۱) الف) تورم ب) آموزش سرمایه‌انسانی پ) توانایی کشور در زمینه ساخت منابع بیشتر

۲) الف) تورم ب) کسب مقاومت اقتصادی پ) توسعه روش‌های تولید بهتر برای آینده

۳) الف) رکود ب) افزایش سرمایه‌گذاری پ) افزایش سرمایه‌انسانی کشور

۴) الف) رکود ب) بهبود اعتماد عمومی پ) افزایش توانایی کشور برای تأمین نیازهای شهروندان

۸۲- در جدول زیر اطلاعات کشوری برای ۴ سال متوالی ارائه شده است. پاسخ پرسش‌های «الف» و «ب» کدام است؟

الف) توزیع درآمد آن کشور در چه سالی نامناسب‌تر است؟

ب) در آن جامعه در کدام سال توزیع درآمد عادلانه‌تر است؟

سال	دهک دهم	دهک اول
۱۳۸۶	۲۰	۴
۱۳۸۷	۲۷/۵	۵
۱۳۸۸	۳۲	۸
۱۳۸۹	۲۱	۶

۱) ۱۳۸۷، ۱۳۸۹

۲) ۱۳۸۷، ۱۳۸۸

۳) ۱۳۸۹، ۱۳۸۷

۴) ۱۳۸۹، ۱۳۸۶

۸۳- چه تعداد از موارد زیر در محاسبه تولید ناخالص داخلی لحاظ نمی‌شوند؟

«رزش سیب‌زمینی فروخته شده به کارخانه تولید چیپس - فروش نیمکت چوبی به خیریه با هزینه کم‌تر - خدمات انجام خالکوبی برای مشتری -

لباس‌های تولیدی چینی‌های مقیم ایران - فروش کفش‌های تولید شده در سال قبل با قیمت بیشتر»

۴) ۱ مورد

۳) ۲ مورد

۲) ۳ مورد

۱) ۴ مورد

۸۴- پاسخ درست پرسش‌های زیر کدام است؟

الف) در فرآیند بودجه‌ریزی چگونه می‌توانیم پس‌انداز داشته باشیم؟

ب) هزینه «جاره ماهیانه منزل مسکونی» جزء کدام دسته از هزینه‌ها محسوب می‌شود؟

۱) الف) هزینه‌ها بیشتر از درآمد باشد ب) متغیر و قابل پیش‌بینی

۲) الف) درآمد بیشتر از هزینه‌ها باشد ب) ثابت و قابل پیش‌بینی

۳) الف) هزینه‌ها برابر درآمد باشد ب) ثابت و بدون برنامه‌ریزی

۴) الف) درآمدهای متغیر را فراموش کنیم ب) متغیر و بدون برنامه‌ریزی

۸۵- کدام عبارت بیانگر پاسخ کامل پرسش‌های زیر است؟

الف) مرحله سوم از مراحل بودجه‌ریزی ماهیانه کدام است؟

ب) خرید مقایسه‌ای چه نوع خریدی است؟

۱) الف) مقایسه مجموع درآمدها و هزینه‌ها ب) فرایند بررسی قیمت‌ها و ویژگی‌های محصولات مشابه قبل از تصمیم‌گیری برای خرید است.

۲) الف) فهرست کردن هزینه‌های متغیر و ثابت ب) مراحل بررسی تغییر قیمت‌ها بر روند کیفیت یک کالا در طول دوره‌ای معین است.

۳) الف) کم کردن مخارج غیرضروری ب) فرایند بررسی قیمت‌ها و ویژگی‌های محصولات مشابه قبل از تصمیم‌گیری برای خرید است.

۴) الف) مشخص کردن تمامی درآمدها از همه منابع ب) مراحل بررسی تغییر قیمت‌ها بر روند کیفیت یک کالا در طول دوره‌ای معین است.

محل انجام محاسبات

نوع خرج سالیانه	مقدار به میلیون تومان
اجاره خانه	۶
قبوض	۲/۵
غذا	۷
بیمه	۵/۵
حمل و نقل	۴/۵
پوشاک	۱/۵
تفریحات	۳

۸۶- جدول زیر مربوط به مخارج سالیانه فردی با درآمد سالانه ۵۷ میلیون تومان است.
به ترتیب:

الف) پس انداز سالیانه این فرد چند میلیون تومان است؟

ب) میزان خمسی که او باید پرداخت کند چه قدر است؟

(۱) ۲۷ - ۴/۵ (۲) ۳۰ - ۵/۴

(۳) ۲۷ - ۵/۴ (۴) ۳۰ - ۴/۵

۸۷- جدول زیر مربوط به مخارج ماهانه یک فرد مشخص است. اگر درآمد ماهانه این فرد ۳۵ میلیون ریال باشد، آنگاه:

الف) میزان پس انداز ماهانه این فرد چند میلیون ریال است؟

ب) چند درصد از مخارج ماهانه این فرد، صرف «حمل و نقل» شده است؟

نوع خرج	مقدار به میلیون ریال
خدمات	۲/۴
قبوض	۱/۷۵
غذا	۲
حمل و نقل	۳/۶۵
پوشاک	۱/۱۵
تفریحات	۱/۵

(۲) الف) ۵۵/۲۲، ب) ۳۱/۲۹

(۴) الف) ۲۵/۱۸، ب) ۲۵/۱۹

(۱) الف) ۵۵/۲۲، ب) ۲۵/۱۹

(۳) الف) ۲۵/۱۸، ب) ۳۱/۲۹

۸۸- کدام گزینه در بردارنده پاسخ صحیح سؤالات زیر است؟

الف) کدام گزینه از نتایج قناعت در زمینه اقتصادی نیست؟

ب) کدام گزینه مصداق «تلاف» است؟

پ) کدام مورد جزء روش «۶ ب» نیست؟

ت) «استفاده از چیزی بیشتر از یک بار»، نشان دهنده کدام یک از روش های «۶ ب» است؟

(۱) الف) پس انداز درآمد برای مصارف مهم تر ب) مصرف فراتر از سطح زندگی عمومی پ) بهینه مصرف کردن ت) باز یافت

(۲) الف) تجربه انتخاب اقتصادی مناسب ب) هدر دادن منابع پ) بهره برداری ت) بازداشتن

(۳) الف) رقابت با دیگران در میزان خرج کردن ب) بلااستفاده گذاشتن اموال پ) بازداشتن ت) بازسازی

(۴) الف) آرامش حاصل از تلاش نکردن در راه توسعه اقتصادی ب) دور ریختن منابع پ) برنامه ریزی ت) باز مصرف

۸۹- کدام گزینه مراحل اول، سوم و چهارم خرید مقایسه ای را به ترتیب نشان می دهد؟

(۱) تعیین معیار - فهرست گزینه ها - ارزیابی (۲) تعریف مسئله - تعیین معیار - ارزیابی

(۳) تعریف مسئله - ارزیابی - تعیین معیار (۴) تعیین معیار - تعریف مسئله - تصمیم گیری

۹۰- کدام گزینه از روش ها و فنون نادرست فروشندگان برای تحریک خریداران به خرید نیست؟

(۱) تبلیغات کاذب (۲) بزرگ نمایی

(۳) قسم خوردن (۴) ارائه اطلاعات

محل انجام محاسبات

دانش آموز عزیز، سؤالات عمومی از شماره ۱۰۱ شروع می شود،
دقت نمایید تا گزینه ها را به درستی وارد پاسخبرگ کنید.

دَفتر چَه سؤال (؟)

عمومی دهم

(رشته انسانی)

۱۴ اردیبهشت ماه ۱۴۰۳

تعداد سؤالات و زمان پاسخگویی آزمون

نام درس	تعداد سؤال	شماره سؤال	وقت پیشنهادی
فارسی (۱)	۱۰	۱۰۱-۱۱۰	۱۵
دین و زندگی (۱)	۱۰	۱۱۱-۱۲۰	۱۵
زبان انگلیسی (۱)	۱۰	۱۲۱-۱۳۰	۱۵
مجموع دروس عمومی	۳۰	—	۴۵

مراعات

فارسی (۱)	امیرمحمد حسن زاده - مریم پیروی - حسین پرهیزگار - سیدعلیرضا علویان
دین و زندگی (۱)	محسن بیاتی - محمد رضایی بقا - عباس سیدشبهستری - فردین سماقی - یاسین ساعدی - مرتضی محسنی کبیر
زبان انگلیسی (۱)	رحمت الله استیری - محمد مهدی حسینی راد - مجتبی درخشان گرمی - عقیل محمدی روش

گزینه‌گران و ویراستاران

نام درس	مسئول درس	گزینه‌گر	گروه ویراستاری	ویراستار رتبه برتر	گروه مستندسازی
فارسی (۱)	سیدعلیرضا علویان	سیدعلیرضا علویان	مرتضی منشاری، الهام محمدی	—	الناز معتمدی
دین و زندگی (۱)	یاسین ساعدی	یاسین ساعدی	امیر مهدی افشار	—	محمد صدرا پنجه پور
زبان انگلیسی (۱)	عقیل محمدی روش	عقیل محمدی روش	فاطمه نقدی، رحمت اله استیری	—	سوگند بیگلری

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	الهام محمدی
مسئول دفترچه	حبیبه محبی
مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: فریبا رئوفی
حروفنگار و صفحه آرا	فاطمه علی یاری

گروه آزمون

بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف عام)

فارسی (۱)

سوالات عمومی از شماره ۱۰۱ شروع می شود

۱۵ دقیقه

ادبیات داستانی (طوطی و بقال، درس آزاد، فسرو) درس ۱۴ تا ۱۶ صفحه‌های ۱۱۰ تا ۱۲۹

۱۰۱- معنی چند واژه در مقابل آن نادرست ذکر شده است؟

(جولقی: درویش)، (پلاس: گلیم درشت و نازک)، (مخذول: خار)، (منت: شکر)، (کمیت: اسب سرخ مایل به

سیاه)، (تقریر: بیان کردن)، (جُلجُل: زنگوله)

(۱) دو (۲) سه

(۳) چهار (۴) یک

۱۰۲- در کدام گزینه غلط املایی دیده می شود؟

(۱) میرزا مسیح، پشم سر قلم را با وقار و طمأنینه تمام پاک کرد.

(۲) هر دوان را به سرای بردم و از آنان حلیمی ساختم بس چرب و نرم.

(۳) او جان سپرد و آن همه استعداد و قریحه را با خود به زیر خاک برد.

(۴) خسرو، تصویر سرتیپ را با تمام ضمایم و تعلیقات کشید.

۱۰۳- در کدام بیت آرایه «تضمین» به کار نرفته است؟

(۱) زینهار از قرین بد زینهار وقنا ربنا عذاب النار

(۲) خیز تا خاطر بدان ترک سمرقندی دهیم کز نسیمش بوی جوی مولیان آید همی

(۳) چشم حافظ زیر بام قصر آن حوری سرشت شیوه جنات تجری تحتها الانهار داشت

(۴) کبوتری که دگر آشیان نخواهد دید قضا همی بردش تا به سوی دانه و دام

۱۰۴- در کدام بیت هر دو آرایه «تمثیل» و «جناس» یافت می شود؟

(۱) بر سماع راست هر تن چیر نیست طعمه هر مرغکی انجیر نیست

(۲) وقت بی برگی شود گوهرفشان از اشک، تاک تنگدستی مانع ریزش نگردد جود را

(۳) تا مست نباشی نبری بار غم یار آری شتر مست کشد بار گران را

(۴) طرهات گر ز دلم صبر چنین خواهد برد گریه‌ام شکوه زلف تو به چین خواهد برد

۱۰۵- به ترتیب در ابیات کدام گزینه آرایه‌های «تشبیه، کنایه، جناس ناهمسان، اغراق» دیده می‌شود؟

- الف) خروش سواران و اسپان ز دشت
ب) چون نمی‌آید به ساحل غرقه دریای عشق
ج) آن که گویند که بر آب نهادست جهان
د) شه مرا نان داد و من جان دادمش یعنی سخن
- ز بهرام و کیوان، همی برگذشت
می‌زند بیهوده از بهر چه چندین دست و پا
مشنو ای خواجه که چون در نگری بر بادست
نان او تخمی است فانی جان من گنج بقاست

۲) ج، د، الف، ب

۴) ب، ج، د، الف

۱) ب، الف، د، ج

۳) ج، الف، ب، د

۱۰۶- در کدام بیت «جمله مرکب» دیده می‌شود؟

نیست چشمی کز او نگرید زار

گاه آرد خزان و گاه بهار

برده از خسروان به قهر دمار

یا سخنی می‌رود اندر رضا؟

۱) نیست جسمی کز او ننالده سخت

۲) گردش آسمان دایره‌وار

۳) کرده سرکشان به حمله ستم

۴) بر سر خشم است هنوز آن حریف؟

۱۰۷- نقش دستوری «ضمیر پیوسته» در کدام گزینه با سایر گزینه‌ها تفاوت دارد؟

- ۱) تا به گریبان نرسد دست مرگ
دست ز دامن نکنیمت رها
- ۲) به دوستی که اگر زهر باشد از دستت
چنان به ذوق ارادت خورم که حلوا را
- ۳) شور غم عشقش چنین حیف است پنهان داشتن
در گوش نی رمزی بگو تا برکشد آواز را
- ۴) سعدی تو مرغ زیرکی خوبت به دام آورده‌ام
مشکل به دست آرد کسی مانند تو شهپاز را

۱۰۸- کدام یک از ابیات زیر، مفهوم متفاوتی را بیان می‌کند؟

- (۱) ندارد بازگشتی کفر و دین غیر از سر کویش
به دریا می‌رود هر سیلی از کهسار ای ساقی
- (۲) گر جان بدهد سنگ سیه لعل نگرده
با طینت اصلی چه کند بدگهر افتاد
- (۳) رطب نورد چوب خرزهره بار
چو تخم افکنی بر همان چشم دار
- (۴) به کوشش نروید گل از شاخ بید
نه زنگی به گرمابه گردد سپید

۱۰۹- کدام یک از ابیات زیر، مفهوم متضاد بیت زیر را بیان می‌کند؟

- «با بدان کم نشین که صحبت بد
گرچه پاکی تو را پلید کند»
- آفتابی بدین بزرگی را
لکه‌ای ابر ناپدید کند»
- (۱) چرخ برهم زخم ار غیر مرادم گردد
من نه آنم که زبونی کشم از چرخ فلک
- (۲) بد ز بدگوهران پدید آید
هر کسی آن کند کزو شاید
- (۳) سگ اصحاب کهف روزی چند
پی نیکان گرفت و مردم شد
- (۴) مرد را اول بزرگی نفس باید پس نسب
هست اندر ذات او این هر دو معنی آشکار

۱۱۰- کدام یک از گزینه‌های زیر با بیت «چون بسی ابلیس آدم روی هست/ پس به هر دستی نشاید داد دست» قرابت معنایی دارد؟

- (۱) عاقبت گرگ زاده گرگ شود
گرچه با آدمی بزرگ شود
- (۲) زیر بارند درختان که تعلق دارند
ای خوشا سرو که از بار غم آزاد آمد
- (۳) اندر این ره صد هزار ابلیس آدم روی هست
تا هر آدم روی را زنه‌ار آدم نشمیری
- (۴) شما را چو باور به یزدان بود
هم او شما را نگهبان بود

دین و زندگی (۱)

۱۵ دقیقه

قدم در راه
دوستی با خدا، یاری از نماز و
روزه، فضیلت آراستگی
درس ۱۱ تا ۱۳
صفحه ۱۱۳ تا ۱۴۸

۱۱۱- شاعر در کدام مصراع با کلام حضرت علی (ع) که می‌فرماید: «ارزش هر انسانی به اندازه چیزی است که دوست می‌دارد.» هم‌نوا شده است؟

(۱) «خوبی قمر بهتر یا آن که قمر سازد؟»

(۲) «چون که صد آمد نود هم پیش ماست.»

(۳) «به گفت انبیاء از خواب برخیز»

(۴) «هر چیز که در جستن آنی، آنی»

۱۱۲- کوچک نشمردن نماز و درک صحیح نسبت به آنچه که در نماز می‌گوییم، چه پیامدی را به دنبال خواهد داشت؟

(۱) خود را در زمره کسانی که خدا بر آن‌ها خشم گرفته یا راه را گم کرده‌اند، قرار نخواهیم داد.

(۲) نه تنها از گناهان که حتی از برخی از مکروهات هم به تدریج دور خواهیم شد.

(۳) به آنچه که در مقابل خداوند قرار دارد، توجه نخواهیم کرد و به راه‌های انحرافی دل نخواهیم بست.

(۴) در برابر منکرات می‌ایستیم و کمتر به کسب درآمد از راه حرام، متمایل خواهیم شد.

۱۱۳- دستیابی به اهداف بزرگ و موفقیت انسان در گروهی بهره‌مندی از ثمرات کدام دستور الهی می‌باشد؟

(۱) «وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَتَّخِذُ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَنْدَادًا يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ اللَّهِ وَالَّذِينَ آمَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ»

(۲) «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ»

(۳) «وَأَصْبِرْ عَلَىٰ مَا أَصَابَكَ إِنَّ ذَلِكَ مِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ»

(۴) «قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ»

۱۱۴- تکرار دائمی نماز در شبانه‌روز، چه نتیجه‌ای را در پی خواهد داشت و «برآورده کردن نیازها در حد مطلوب و صحیح»، تعریف کدام امر

است؟

(۱) آراستگی و پاکی را در طول روز حفظ می‌کند و زندگی را پاک و با صفا می‌سازد. - عفاف

(۲) آراستگی و پاکی را در طول روز حفظ می‌کند و زندگی را پاک و باصفا می‌سازد. - آراستگی

(۳) باعث موفقیت در کارها و تشویق دیگران به نماز خواندن می‌شود. - عفاف

(۴) باعث موفقیت در کارها و تشویق دیگران به نماز خواندن می‌شود. - آراستگی

۱۱۵- از دیدگاه امام علی (ع)، در چه صورتی انسان ناچار می‌شود با انجام گناه به جنگ خدا برود؟

(۱) مصرف‌گرایی و عدم کمک به نیازمندان

(۲) آراستن خود برای جلب توجه دیگران

(۳) لباس نازک و بدن‌نما پوشیدن

(۴) بی‌توجهی به نماز و روزه

۱۱۶- در کدام مورد، کسی که غسل بر او واجب شده، در ماه مبارک رمضان با وجود ارتکاب معصیت درباره عدم غسل باید روزه بگیرد؟

- ۱) سهواً غسل نکند تا زمان اذان صبح برسد و بعد از آن، غسل نماید.
- ۲) عمداً غسل نکند تا زمان اذان صبح برسد و قبل از طلوع آفتاب، تیمم نماید.
- ۳) سهواً غسل نکند تا فقط وقت تیمم باقی بماند و با انجام تیمم بعد از اذان صبح، روزه بگیرد.
- ۴) عمداً غسل نکند تا وقت تیمم باقی بماند و با انجام تیمم قبل از اذان صبح، روزه بگیرد.

۱۱۷- توجه به حضور خداوند در زندگی و نظارت او بر اعمال ما را می‌توان در کدام عبارت شریفه قرآنی جست‌وجو کرد و تأثیرگذاری نماز از نگاه

امام صادق (ع) اشاره به کدام حکمت نماز دارد؟

- ۱) «یعلم ما تصنعون» - «لذکر الله اکبر»
- ۲) «یعلم ما تصنعون» - «إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ»
- ۳) «یعلمون ما تفعلون» - «إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ»
- ۴) «یعلمون ما تفعلون» - «لذکر الله اکبر»

۱۱۸- با تدبیر در کلام امام سجاد (ع) چه کسی لحظه‌ای از خدا روی‌گردان نمی‌شود؟

- ۱) آن‌کس که ارزش خدا را بشناسد.
- ۲) آن‌کس که قلبش حرم خدا باشد.
- ۳) آن‌کس که با خدا انس بگیرد.
- ۴) آن‌کس که لذت دوستی با خدا را چشیده باشد.

۱۱۹- توصیه پیامبر (ص) به زنان و مردان در مورد ناخن چیست و پیشوایان ما در توجه به آراستگی باطنی و ظاهری خود چگونه عمل می‌کردند؟

۱) پیامبر (ص) با وجود آنکه مردان را به کوتاه کردن ناخن سفارش می‌کرد اما به زنان توصیه می‌کرد ناخن‌های خود را مقداری بلند بگذارند.
- توجه همزمان به آراستگی ظاهری و باطنی

۲) پیامبر (ص) به زن و مرد توصیه می‌فرمود که ناخن‌های خود را کوتاه کنند. - توجه همزمان به آراستگی ظاهری و آراستگی باطنی

۳) پیامبر (ص) با وجود آنکه مردان را به کوتاه کردن ناخن سفارش می‌کرد اما به زنان توصیه می‌کرد ناخن‌های خود را مقداری بلند بگذارند. - توجه صرف به آراستگی باطنی

۴) پیامبر (ص) به زن و مرد توصیه می‌فرمود که ناخن‌های خود را بلند کنند. - توجه صرف به آراستگی ظاهری

۱۲۰- کدام اصل در برنامه تمام پیامبران الهی بوده است و چه چیزی، همانند اکسیری است که مرده را حیات می‌بخشد و زندگی حقیقی به وی

عطا می‌کند؟

- ۱) «برابری و عدالت» - «عشق به خدا»
- ۲) «جهاد در راه خدا» - «عشق به خدا»
- ۳) «جهاد در راه خدا» - «توکل بر پروردگار»
- ۴) «برابری و عدالت» - «توکل بر پروردگار»

زبان انگلیسی (۱)

۱۵ دقیقه

Traveling the World
تا ابتدای Pronunciation

درس ۴

صفحه‌های ۹۷ تا ۱۱۳

PART A: Grammar and Vocabulary

Directions: Choose the word or phrase (1), (2), (3), or (4) that best completes each sentence. Then mark the correct choice on your answer sheet.

121- Try to do your homework on time, or ... be in trouble.

1) you should	2) can you
3) you may	4) you

122- They left the country ... September 3 ... 7 o'clock ... the evening.

1) on-at-in	2) in-at-at
3) on-on-in	4) in-on-at

123- On weekdays, we ... get up early and go to school, but on Fridays, we ... sleep in and relax at home.

1) can- should	2) should- must
3) may-can	4) must-can

124- The painting was a beautiful ..., and it showed how the artist used lots of colors and details to make something special.

1) agent	2) destination
3) creation	4) vacation

125- The ... tree in the forest had seen many seasons come and go, standing tall and strong for hundreds of years.

1) ancient	2) domestic
3) hospitable	4) cultural

126- Students must know that they should not ... any rules when they're in school.

1) attract	2) protect
3) break	4) hurt

PART B: Reading Comprehension

Directions: Read the following passage and answer the questions by choosing the best choice (1), (2), (3), or (4). Then mark the correct choice on your answer sheet.

Entertainment is something that makes people happy and helps them have fun. There are many different types of entertainment that people enjoy. Watching movies and TV shows is a fun way to have a good time. You can laugh at comedies, feel emotions with dramas, or get excited with action movies. Listening to music is another fun way to enjoy yourself and feel happy. You can listen to songs that make you feel good inside. Music can make you feel better and help you remember special moments. Playing sports and being outside are other fun ways to have a good time. You can play soccer with your friends at the park, go for a walk in nature, or watch a game. It's a great way to stay active, make friends, and enjoy the outdoors.

Entertainment can be enjoyed alone or with friends and family. It's a way to relax after a busy day or to have fun on a special day. No matter what kind of entertainment people like, the most important thing is that it brings joy and happiness into their lives.

127- What is the subject of the passage?

- 1) Watching movies and TV shows
- 2) Different forms of entertainment
- 3) Music can make you feel better
- 4) How to make friends

128- Which of the following is NOT true, according to the passage?

- 1) Watching TV shows is a fun way to have a good time.
- 2) Listening to music usually makes you feel worse.
- 3) Being outside is a fun way to enjoy yourself.
- 4) It is possible to enjoy an entertainment alone.

129- The underlined phrase "No matter" in paragraph 2 means

1) it is not important	2) it is better
3) it is fun	4) it is not helpful

130- We can understand from the passage that movies

- 1) only make you laugh
- 2) do not bring joy to people's lives
- 3) can help you relax after a busy day
- 4) are not a popular form of entertainment

پاسخنامه

دهم انسانی

۱۴ اردیبهشت ماه ۱۴۰۳

بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف امام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف امام) ۶۴۶۳-۰۲۱

«تمام داری‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلم چی وقف امام است بر گسترش دانش و آموزش»

پدیدآورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی و آمار (۱)	دانیال آرکیش، مهدی اسفندیاری، آروین حسینی، نریمان فتح‌اللهی، زانبار محمدی
علوم و فنون ادبی (۱)	عزیز الیاسی‌پور، مبین حسن‌زاده، زینب غلامعلی‌زاده
علوم و فنون ادبی (۱) - سؤال‌های «آشنا»	برگزیده از سؤالات کتاب جامع
جامعه‌شناسی (۱)	ریحانه امینی، یاسین ساعدی، فاطمه صفری
عربی، زبان قرآن (۱)	امیرحسین زارعی، آرمین ساعدپناه، سید علیرضا صفوی، مصطفی قدیمی‌فرد، مرتضی کاظم شیرودی
تاریخ (۱) و جغرافیای ایران	صفا حاضری، زهرا کتیبه، امیرحسین کاروین، جواد میربلوکی
منطق	محمد رضایی‌بغا، محمد قاسمی، پارسا وکیلی
اقتصاد	سارا شریفی، فاطمه صفری، احسان عالی‌نژاد، سارا معصوم زاده

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستار	مستندسازی
ریاضی و آمار (۱)	آروین حسینی	آروین حسینی	محمد بحیرایی، احسان غنی‌زاده	سمیه اسکندری
علوم و فنون ادبی (۱)	یاسین مهدیان	یاسین مهدیان	الهام محمدی	الناز معتمدی
جامعه‌شناسی (۱)	ریحانه امینی	ریحانه امینی	یاسین ساعدی، مهتاب شیرازی	سجاد حقیقی‌پور
عربی، زبان قرآن (۱)	آرمین ساعدپناه	آرمین ساعدپناه	درویشعلی ابراهیمی، اسماعیل یونس‌پور، آیدین مصطفی‌زاده	لیلا ایزدی
تاریخ (۱) و جغرافیای ایران	محدثه صفاری	محدثه صفاری	زهرا دامپار، فاطمه عزیزی	عطیه محلوچی
منطق	علیرضا نصیری	علیرضا نصیری	فرهاد علی‌نژاد، فاطمه نعمت‌اللهی	سوگند بیگلری
اقتصاد	آفرین ساجدی	آفرین ساجدی	فاطمه فهیمیان	سجاد حقیقی‌پور

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	زهرا دامپار
مسئول دفترچه	فاطمه رئیس‌زیدی
مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: سجاد حقیقی‌پور
حروف‌چین و صفحه‌آرا	زهرا تاجیک
ناظر چاپ	سوران نعیمی

ریاضی و آمار (۱)

۱- گزینه «۳»

(نریمان فتح‌اللهی)

۶۸ درصد داده‌ها در این بازه هست:

$$(\bar{x} - \sigma, \bar{x} + \sigma) = (25, 45)$$

$$\left. \begin{aligned} \bar{x} - \sigma &= 25 \\ \bar{x} + \sigma &= 45 \end{aligned} \right\} \Rightarrow \bar{x} = 40, \sigma = 5$$

$$\sigma = 5 \Rightarrow \text{واریانس} = \sigma^2 = 5^2 = 25$$

(معیارهای پراکندگی، صفحه‌های ۹۲ تا ۹۸)

۲- گزینه «۱»

(آروین حسینی)

اگر در داده‌هایمان داده دورافتاده نداشته باشیم، از بین شاخص‌های مرکزی، بهتر است از میانگین (\bar{x}) و از بین شاخص‌های پراکندگی، بهتر است از انحراف معیار (σ) استفاده کنیم.

(معیارهای پراکندگی، صفحه ۹۳)

۳- گزینه «۴»

(مهری اسفندیاری)

$$IQR = 32 \Rightarrow Q_3 - Q_1 = 32$$

$$\Rightarrow Q_3 + Q_1 = 42 \text{ از طرفی}$$

$$\begin{aligned} &+ \\ \hline &\rightarrow Q_3 = 37, Q_1 = 5 \end{aligned}$$

چارک اول، برابر میانگین a, b است:

$$5 = \frac{a+b}{2} \Rightarrow a+b = 10 \Rightarrow b = 6$$

چارک سوم، برابر میانگین a و 36 است:

$$37 = \frac{36+a}{2} \Rightarrow 74 = 36+a \Rightarrow a = 38$$

$$\Rightarrow b+a = 6+38 = 44$$

(معیارهای پراکندگی، صفحه ۹۳)

۴- گزینه «۴»

(دانیال آرایش)

$$4, 6, 7, 8, 10, \quad \downarrow \quad 12, 14, 18, 20, 24$$

$$Q_1 \quad Q_2 = \frac{10+12}{2} = 11 \quad Q_3$$

با توجه به نمودار جعبه‌ای، α همان دامنه میان چارکی است، پس:

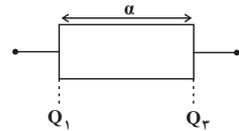
$$\alpha = Q_3 - Q_1 = 18 - 7 = 11 \Rightarrow \alpha = 11$$

β هم همان چارک سوم است، پس:

$$\Rightarrow \beta = Q_3 = 18$$

$$\Rightarrow \alpha + \beta = 11 + 18 = 29$$

(نمودارهای یک متغیره، صفحه‌های ۱۰۵ تا ۱۰۹)

۵- گزینه «۳»

(آروین حسینی)

جدول مربوط به این نمودار به صورت زیر است:

x_i	۲	۴	x	۹
f_i	۱	۵	۴	۲

چون تعداد داده‌ها زوج است (۱۲ تا)، پس میانه برابر میانگین داده‌های ششم و هفتم است، با توجه به جدول:

$$\frac{x_i}{f_i} \left| \begin{array}{cccc} 2 & 4 & x & 9 \\ 1 & 5 & 4 & 2 \end{array} \right. \Rightarrow \text{میانه} = \frac{4+x}{2}$$

از طرفی میانگین برابر است با:

$$\bar{x} = \frac{1(2) + 5(4) + 4(x) + 2(9)}{1+5+4+2} = \frac{40+4x}{12} = \frac{4(10+x)}{12} = \frac{10+x}{3}$$

حال:

$$\frac{10+x}{3} = \frac{4+x}{2} + \frac{1}{3} \Rightarrow \frac{10+x}{3} - \frac{1}{3} = \frac{4+x}{2}$$

$$\Rightarrow \frac{9+x}{3} = \frac{4+x}{2} \xrightarrow{\text{طرفین وسطین}} 18+2x = 12+3x \Rightarrow x = 6$$

(نمودارهای یک متغیره، صفحه‌های ۱۰۰ تا ۱۰۹)

۶- گزینه «۲»

(آروین حسینی)

از طریق شمارش نقاط می‌فهمیم که تعداد داده‌ها ۱۹ می‌باشد، بنابراین داده دهم، $(x_{10} = 8)$ میانه و داده پنجم، $(x_5 = 5)$ چارک اول می‌باشد، بنابراین داده‌های بین داده پنجم تا دهم برابر است با:

$$5, 6, 6, 7$$

$$\Rightarrow \bar{x} = \frac{5+6+6+7}{4} = \frac{24}{4} = 6$$

$$\sigma^2 = \frac{(5-6)^2 + 2(6-6)^2 + (7-6)^2}{4} = \frac{2}{4} = \frac{1}{2}$$

(نمودارهای یک متغیره، صفحه‌های ۱۰۰ تا ۱۰۹)

۷- گزینه «۳»

(آروین حسینی)

داریم:

$26^\circ \times$ فراوانی کارکنان ارشد = زاویه مربوط به کارکنان ارشد
فراوانی کل کارکنان

$$\Rightarrow \alpha = \frac{f}{n} \times 26^\circ \Rightarrow \alpha = \frac{120}{30+90+180+120+30} \times 26^\circ = \frac{120}{450} \times 26^\circ = 96^\circ$$

(نمودارهای یک متغیره، صفحه‌های ۱۰۰ تا ۱۰۹)

۸- گزینه «۲»

(آروین حسینی)

در نمودار جعبه‌ای شعاع دایره‌ها همواره متناسب با جذر مقادیر متغیر سوم می‌باشد.

(نمودارهای چند متغیره، صفحه ۱۱۳)

۹- گزینه «۴»

(زانیار مومری)

در نمودار جعبه‌ای نسبت متغیر سوم با مربع نسبت شعاع‌ها برابر است.

$$\frac{x_A}{x_B} = \left(\frac{r_A}{r_B}\right)^2$$

$$\frac{r_A}{r_B} = \sqrt{2}, \left(\frac{r_A}{r_B}\right)^2 = \frac{x_A}{x_B} \Rightarrow (\sqrt{2})^2 = \frac{19}{x_B} \Rightarrow 2x_B = 19$$

$$\Rightarrow x_B = 9.5$$

(نمودارهای چند متغیره، صفحه ۱۱۱)

۱۰- گزینه «۱»

(کتاب آبی)

$$\text{وزن‌ها میانگین} = \bar{x} = 75 \Rightarrow \frac{50+70+b+100}{4} = 75 \Rightarrow 220+b = 300$$

$$\Rightarrow b = 80$$

$$150 = \text{میانه قدها} \Rightarrow 130, 140, a, 170$$

$$150 = \text{میانه} = \frac{140+a}{2} \Rightarrow 140+a = 300 \Rightarrow a = 160$$

پس زوج مرتب (b, a) برابر با $(80, 160)$ خواهد بود.

(نمودارهای چند متغیره، صفحه ۱۱۱)

علوم و فنون ادبی (۱)

۱۱- گزینه ۱

(زینب غلامعلی زاده)
جناس ناهمسان ← سر، در / جناس همسان ← «تنگ» اول به معنی بار شکر و «تنگ» دوم، به معنی دهان کوچک است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۲: فاقد جناس همسان و ناهمسان است. هر دو «طومار» به یک معنی به کار رفته‌اند و آرایه واژه‌آرایی ایجاد کرده‌اند. طومار به معنی نامه بلند است.

گزینه ۳: فاقد جناس همسان و ناهمسان است. هر دو «چنگ» به معنی ساز موسیقی به کار رفته است.

گزینه ۴: فاقد جناس ناهمسان است. / جناس همسان ← «میری» اول به معنی امیر بودن (پادشاه بودن) و «میری» دوم به معنی مُردن است.

(بریع لفظی، صفحه‌های ۹۷ و ۹۸)

۱۲- گزینه ۴

(عزیز الیاسی پور)
در بیت گزینه ۴، «عشق آسمانی است و مصراع دوم، تأییدی بر این مطلب است.

(سبک‌شناسی، صفحه‌های ۸۴ و ۸۵)

۱۳- گزینه ۱

اشتیاق در سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: «محبان - محبت

گزینه ۳: «گریه - گریان

گزینه ۴: «خندان - نخندد

(بریع لفظی، صفحه ۹۹)

۱۴- گزینه ۱

(زینب غلامعلی زاده)
واج‌آرایی صامت «د» و «ر» و مصوت «ا» - «داغ» در مصراع اول به معنی سوختگی و در مصراع دوم، به معنی مَهر و نشانی است که روی غلام یا برده می‌زنند تا شناخته شود. بنابراین جناس تام دارد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۲: فاقد اشتقاق است. «دوش» اول به معنی دیشب و «دوش» دوم به معنی کتف است؛ پس جناس تام دارد.

گزینه ۳: کلمات دو به دو با یکدیگر سجع ندارند؛ بنابراین فاقد موازنه است. / واج‌آرایی مصوت بلند «ا» مشهود است.

گزینه ۴: فاقد جناس است. «گذشت» و «بگذرم»، اشتقاق ایجاد کرده‌اند.

(بریع لفظی، ترکیبی)

۱۵- گزینه ۲

(مبین حسن زاده)
بیت گزینه ۲، فاقد تشبیه و دارای جناس تام میان «خطر» اول و سوم (به معنای حادثه) با «خطر» دوم (به معنای ارزش) است و هم‌چنین، واژه‌آرایی کلمه «خطر» وجود دارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: اضافه تشبیهی (بحر فنا) و جناس تام در واژه «لب» وجود دارد. «لب» اول به معنای ساحل و «لب» دوم به معنای عضوی از چهره است.

گزینه ۳: علاوه بر جناس تام کلمه «بازم» و واژه‌آرایی، تشبیه نیز به چشم می‌خورد.

گزینه ۴: دارای واژه‌آرایی و فاقد جناس است. هر دو «چنگ» معنای یکسانی دارند.

(بیان و بریع، ترکیبی)

۱۶- گزینه ۴

(کتاب آبی)
در بیت چهارم «بگو» و «تو»، مصوت مشترک برای هم‌قافیه‌شدن ندارند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: نقش‌ها - لقا (حرف مشترک: ا)

گزینه ۲: مرده‌تر - مضطر (حروف مشترک: ر)

گزینه ۳: بزد - معتمد (حروف مشترک: د)

(قافیه، صفحه‌های ۸۹ تا ۹۲)

۱۷- گزینه ۲

(زینب غلامعلی زاده)
واژگان قافیه این بیت، «جا» و «ما» است که مصوت بلند «ا»، اساس قافیه قرار گرفته است؛ بنابراین، قافیه بر مبنای قاعده «ا» است؛ در حالی که قاعده قافیه سایر ابیات، «ا» است.

حروف مشترک سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: اد

گزینه ۳: و

گزینه ۴: ان

(قافیه، صفحه ۹۰)

۱۸- گزینه ۴

(کتاب آبی)
در بیت گزینه ۴، «نو» و «رو»، کلمات قافیه و (و) حروف قافیه است.

(قافیه، صفحه‌های ۸۹ و ۹۰)

۱۹- گزینه ۱

(زینب غلامعلی زاده)
بیت «الف»: «نوا» در مصراع اول به معنی «ساز و برگ» و در مصراع دوم، به معنی «نغمه» است؛ بنابراین، بیت فاقد ردیف است.

بیت «ه»: «برابرت» و «برت»، واژگان قافیه‌اند و «ت» در حکم حرف الحاقی است.

(قافیه، صفحه ۸۹)

۲۰- گزینه ۲

(عزیز الیاسی پور)
در بیت صورت سؤال و سه گزینه دیگر، عاشق باید درد عشق را تحمل کند و حق شکایت ندارد؛ اما در بیت گزینه ۲، عاشق، معشوق را از جفا برحذر می‌دارد.

(مفهوم، صفحه ۱۰۱)

علوم و فنون ادبی (۱) - سؤال‌های «آشنا»

۲۱- گزینه ۱»

(کتاب جامع)

نوع نثر عبارت گزینه ۱»، فنی و نوع نثر سایر گزینه‌ها، موزون است.

واژگان پدیدآورنده سجع در عبارات موزون:

گزینه ۲»: شنوایی، دادی، بازخواندی، گشتی

گزینه ۳»: همی ریخت، همی خورد، همی خواست

گزینه ۴»: جواز، جهاز / امان، عیان

(سبک‌شناسی، صفحه ۱۸۳)

۲۲- گزینه ۱»

(کتاب جامع)

در گزینه ۱»، «درفش و رخس» قافیه‌های بیت هستند؛ ولی با هم جناس

ندارند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۲»: «چمن» و «سمن»

گزینه ۳»: «خو» و «بو»

گزینه ۴»: «باره» و «خاره»

(بربع لفظی و قافیه، ترکیبی)

۲۳- گزینه ۳»

(کتاب جامع)

«جناس همسان» در بیت «د»: دیوان (انسان‌های بدکردار) - دیوان (دفتر

شعر)

«جناس ناهمسان» در بیت «الف»: «جهان و نهان»

«تشخیص» در بیت «ج»: مورد خطاب قرار گرفتن باد

«تضاد» در بیت «ه»: فنا و بقا

«تلمیح» در بیت «ب»: داستان حضرت خضر و «آب بقا» (آب حیات)

(بیان و برع، ترکیبی)

۲۴- گزینه ۳»

(کتاب جامع)

در این بیت، «شانه» جناس همسان دارد: در مصراع اول: کتف / در مصراع

دوم: وسیله آرایش مو

(برع لفظی، صفحه ۹۷)

۲۵- گزینه ۳»

(کتاب جامع)

ابیات «الف»، «ب» و «ت» هر یک، دو قافیه پایانی دارند:

الف) قافیه اصلی: مکین و زمین / قافیه دوم: مکان و زمان

ب) قافیه اصلی: شمع و جمع / قافیه دوم: دل گشا و جان‌فزا

ت) قافیه اصلی: سر و پر / قافیه دوم: رسید و پرید

(قافیه، صفحه ۹۱)

۲۶- گزینه ۳»

(کتاب جامع)

«دوشم» در پایان دو مصراع معنای متفاوتی دارد؛ بنابراین ردیف نیست و قافیه به حساب می‌آید. «دوش» در پایان مصراع اول: کتف، شانه و «دوش» در پایان مصراع دوم: دیشب / «م» حرف الحاقی است و بنابراین، قافیه بیت، براساس تبصره ۱» (دارابودن حروف الحاقی) است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱»: «و» حروف قافیه، مطابق قاعده ۲»

گزینه ۲»: «باش» و «خواجه‌تاش» کلمات قافیه هستند و بیت فاقد قافیه دوم است.

گزینه ۴»: «آمدیم» در پایان دو مصراع ردیف است. کلمات قافیه «کار» و «امیدوار» هستند که فاقد حرف یا حروف الحاقی می‌باشند.

(قافیه، صفحه‌های ۱۹ تا ۹۱)

۲۷- گزینه ۳»

(کتاب جامع)

حروف قافیه، «ین» و حروف الحاقی قافیه «ی» است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱»: «م» حروف قافیه است و حروف الحاقی ندارد.

گزینه ۲»: بیت، قافیه ندارد و لزوماً، حروف الحاقی نیز ندارد.

گزینه ۴»: حروف قافیه «ین» است و حروف الحاقی «ی» است نه «نی».

(قافیه، صفحه ۹۱)

۲۸- گزینه ۱»

(کتاب جامع)

ردیف در ابیات صورت سؤال، «کُن، کمال این است و بس» است.

(قافیه، صفحه‌های ۱۹ تا ۹۱)

۲۹- گزینه ۳»

(عزیز الیاسی‌پور)

در بیت صورت سؤال و گزینه ۳»، بر وفاداری در عشق تأکید شده است.

توجه: در سؤالات قرابت معنایی، باید دقیق‌ترین و نزدیک‌ترین گزینه را انتخاب کنید. بیت پاسخ، نباید چیزی اضافه یا کم داشته باشد. مثلاً در

گزینه ۴» هم، وفاداری در عشق بیان شده است، اما علاوه بر آن، بر پایداری در شراب‌نوشی نیز تأکید شده است و شاعر می‌گوید که این دو را

ترک نمی‌کند؛ حال آن‌که بیت صورت سؤال و بیت گزینه ۳»، صرفاً بر وفاداری در عشق تأکید دارند و صحبتی از شراب‌نوشی به میان نیامده است.

(مفهوم ۳، صفحه ۱۰۰)

۳۰- گزینه ۳»

(مبین حسن‌زاده)

ابیات «ب، پ و ت» به این مفهوم اشاره دارند که درد عشق و درد روزگار را به هرکسی نمی‌توان گفت و فقط به کسانی که این درد را تجربه کرده باشند، می‌توان بیان کرد و گفتن به غیر خود (کسانی که آن درد را تجربه نکرده‌اند)، بیهوده و بی‌فایده است.

تشریح سایر ابیات:

ابیات «الف و ت»، به نگه داشتن راز اشاره دارند.

(مفهوم ۳، صفحه ۹۳)

جامعه‌شناسی (۱)

۳۱- گزینه «۴»

(کتاب آبی)

شعار جمهوری فرانسه بر سر در کلیسا ← نظام فرهنگی پس از تصویب قانون ← نظام سیاسی تشکیل اتحاد جماهیر شوروی ← نظام سیاسی مزرعه‌داری اشتراکی ← نظام اقتصادی

(هویت ایرانی (۳)، صفحه‌های ۱۲۷ و ۱۲۸)

۳۲- گزینه «۳»

(ریحانه امینی)

تشریح موارد نادرست:

- هویت هر جهان اجتماعی براساس فرهنگ (عقاید و ارزش‌های کلان) آن شکل می‌گیرد و به همین دلیل از آن به «هویت فرهنگی» تعبیر می‌شود.
- هدف اسلام، تأسیس جهان اجتماعی توحیدی و گسترش آن است. لازمه تحقق این هدف، داشتن جمعیت مناسب است.

(هویت ایرانی (۴)، صفحه‌های ۱۳۲، ۱۳۴ و ۱۳۵)

۳۳- گزینه «۴»

(فاطمه صفری)

- رژیم اشغالگر قدس برای تغییر ترکیب جمعیتی سرزمین‌های اشغالی و بیشتر شدن تعداد یهودیان نسبت به مسلمانان و اجرای طرح‌های توسعه‌طلبانه خود، ضمن حذف فیزیکی اعراب مسلمان و آواره کردن آن‌ها به جذب مهاجران یهودی از سراسر دنیا و کوچ دادن آن‌ها به سرزمین‌های اشغالی اقدام می‌کند.

- مردم و دولت ایران می‌کوشند براساس عدالت، با اتکا به دانش و فناوری و با تأکید بر استقلال، خودکفایی، منع خام‌فروشی ثروت‌های طبیعی، حفظ اقتدار و عزت ملی، درون‌زایی در عین برون‌گرایی هویت اقتصادی نوینی را در این سرزمین پایه‌ریزی کنند.

- جهان غرب، هویت خود را براساس اقتصاد شکل می‌دهد و سرمایه‌داری، عامل اصلی هویت‌یابی افراد و جوامع غربی است. در این شیوه اقتصادی، هدف کنشگران و بنگاه‌های اقتصادی، به‌دست آوردن حداکثر سود است و وسیله آن‌ها استفاده از علوم تجربی برای ساماندهی حسابگرانه و دقیق مؤلفه‌های اقتصادی (کار، سرمایه، مواد، فناوری و ...). برای تضمین حداکثر سود است. این اقتصاد نه براساس رفع نیاز انسان‌ها، بلکه بر محور سود شکل می‌گیرد.

(هویت ایرانی (۴)، صفحه‌های ۱۳۷، ۱۴۰ و ۱۴۱)

۳۴- گزینه «۳»

(یاسین ساعری)

نویسندگان و متفکران ایرانی از دهه سی به بعد، در نقد رویکرد تقلیدی به فرهنگ غرب و هویت‌های کاذبی که از این طریق ساخته می‌شد، آثاری با عناوین «غرب‌زدگی»، «بازگشت به خویشتن»، «خدمات متقابل اسلام و ایران» و «فطرت» را تدوین کردند.

(هویت ایرانی (۱)، صفحه‌های ۱۱۰ و ۱۱۱)

۳۵- گزینه «۲»

(کنکور سراسری ۱۴۰۱)

نظام فرهنگی و نظام سیاسی بر یکدیگر تأثیر می‌گذارند. نظام فرهنگی عقاید، ارزش‌ها و اصول حاکم بر نظام سیاسی را تعیین می‌کند و اگر عملکرد نظام سیاسی در جهت عقاید و ارزش‌های فرهنگی جامعه باشد، نظام فرهنگی اقتدار نظام سیاسی را نیز تأمین می‌کند؛ اما اگر نظام سیاسی به دلایل داخلی و یا تحت تأثیر و فشار عوامل خارجی، از اصول و ارزش‌های فرهنگی خود عدول کند، نظام فرهنگی اقتدار نظام سیاسی را کاهش می‌دهد. (تأثیر نظام فرهنگی بر نظام سیاسی)

هرگاه قدرت برای رسیدن به هدفی معین سازمان پیدا کند، «سیاست» پدید می‌آید. زیرا سیاست، اعمال قدرت سازمان‌یافته برای دستیابی به هدفی معین است.

ارسطو حکومتی را که در آن اکثریت مردم براساس حقیقت و فضیلت حضور و فعالیت دارند، جمهوری (پولیتی) می‌خواند.

(هویت ایرانی (۳)، صفحه‌های ۱۲۷ تا ۱۲۹)

۳۶- گزینه «۴»

(یاسین ساعری)

بخش‌های مختلف جهان اسلام و از جمله ایران در تاریخ اسلامی خود با هجوم نظامی و سیاسی اقوام مختلف مواجه شده است. جهان اسلام طی سده‌های مختلف یا مانند آنچه در جنگ‌های صلیبی گذشت، به دفع مهاجمان پرداخت یا مانند آنچه در حمله مغول رخ داد، مهاجمان را درون خود جذب و هضم کرد.

(هویت ایرانی (۱)، صفحه ۱۱۰)

۳۷- گزینه «۱»

(کتاب آبی)

- قدرتی که مطابق با رضایت مردم و برخلاف حکم و قانون الهی باشد، قدرت مقبول (اقتدار) اما نامشروع است.

- حکومت اکثریت براساس خواست و میل افراد: دموکراسی

- قدرت مبنی بر ایدئولوژی‌های ساختگی بشر: مشروعیت دروغین

- پدید نیامدن بدون توافق و پذیرش دیگران: قدرت اجتماعی

(هویت ایرانی (۳)، صفحه‌های ۱۲۶، ۱۲۷ و ۱۲۹)

۳۸- گزینه «۲»

(فاطمه صفری)

بررسی موارد نادرست:

- کشورهای سلطه‌گر غرب، پاشنه آشیل انقلاب اسلامی را اقتصاد می‌دانند. از این رو جنگ اقتصادی تمام‌عیاری را علیه کشور ما به راه انداخته‌اند.

- اقتصاد وابسته به نفت، دولت بزرگی به وجود می‌آورد که می‌کوشد هزینه‌های آموزش و بهداشت را به کمک درآمدهای نفتی تأمین کند.

- هجوم اقتصادی به ایران در دوره پهلوی از طریق فروش صنایع مونتاژ و تخریب بنیان‌های تولید ملی انجام شد.

(هویت ایرانی (۴)، صفحه‌های ۱۳۸ تا ۱۴۱)

۳۹- گزینه «۲»

(ریحانه امینی)

- امروزه جوامع غربی به علت‌هایی مانند بالا رفتن سن ازدواج، افزایش بی‌ثباتی، فروپاشی خانواده‌ها و طلاق، رفاه‌زدگی، عافیت‌طلبی و مصرف‌گرایی و به دنبال آن، هزینه پنداشتن فرزندان و ... با مسئله کاهش جمعیت و عوارضی چون پیری و سالمندی جمعیت مواجه‌اند.

- جامعه مشترک: جامعه‌ای است که براساس عقاید و ارزش‌های باطل شکل می‌گیرد.

- جامعه فاسق: جامعه‌ای است که اعضای آن عقاید و ارزش‌های حق را می‌شناسند ولی به آن‌ها پایبند نیستند.

- نهاد سیاست که مسئولیت هماهنگی نهادها را برعهده دارد، برای حل مشکلات جمعیتی چاره‌اندیشی می‌کند و با همراهی و همکاری مردم تدابیر و راه‌حلی را به اجرا درمی‌آورد که «سیاست‌های جمعیتی» نامیده می‌شود.

(هویت ایرانی (۴)، صفحه‌های ۱۳۵ و ۱۳۶)

۴۰- گزینه «۱»

(یاسین ساعری)

هویت ایرانی قبل از ظهور اسلام، هویتی توحیدی، دینی و در مواردی آمیخته با اساطیر بود. یکی از مهم‌ترین پیامدهای انقلاب، تحولات هویتی است.

(هویت ایرانی (۱)، صفحه‌های ۱۰۹ و ۱۱۲)

عربی زبان قرآن (۱)

۴۱- گزینه ۱»

(امیرمسین زارعی)

«من الحيوانات اللبونة التي»: از حیوانات پستانداری است که (رد گزینه ۴) / «تَرَضِعُ صِغَارَهَا»: بچه‌هایشان را شیر می‌دهند (رد سایر گزینه‌ها)

(ترجمه)

۴۲- گزینه ۲»

(آرمین ساعرنپناه)

«سألتنی والدتی»: مادرم از من پرسید (رد گزینه‌های «۱ و ۳») / «أَنْ أَعْرِفَ إلیک»: به تو بشناسانم (رد گزینه‌های «۱ و ۴») / «أَدَى دَوْرًا مَهْمًا»: نقش مهمی را ایفا کرد (رد گزینه‌های «۳ و ۴») / «حیاتک الیومیة»: زندگی روزمره تو، زندگی روزانه تو

(ترجمه)

۴۳- گزینه ۲»

(کتاب جامع)

«علی الشباب»: جوانان باید، بر جوانان است / «أَنْ یُوَدَّوْا بَعْلَمَهُمْ»: که با دانش خود ایفا کنند (رد گزینه‌های «۳ و ۴») / «الدَّوْر الرِّئِیسی»: نقش اصلی / «فِی تَقَدِّمِ بِلَادِهِمْ»: در پیشرفت کشورشان (رد گزینه‌های «۱ و ۴») / «یُبْنِی» (فعل مجهول): ساخته می‌شود (رد گزینه‌های «۱ و ۴») / «مُسْتَقْبَلِ البلاد»: آینده کشور (رد گزینه ۴) / «بأیدیهم»: با دست آن‌ها

(ترجمه)

۴۴- گزینه ۳»

(مصطفی قریمی فر)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «إنتاج» (مصدر): تولید - «المواد المطاطیة»: مواد پلاستیکی
گزینه ۲: «انحدار»: پایین آمدن - «الصخور المرتفعة»: صخره‌های بلند
گزینه ۴: «لِحفظ»: برای حفظ - «عجائب»: شگفتی‌ها

(ترجمه)

۴۵- گزینه ۳»

(سیرعلیرضا صفوی)

«تأکید کرده‌اند»: آگدوا / قد آگدوا (رد گزینه‌های «۱ و ۲») / «می‌توانند»: تستطیع (رد گزینه ۲) / «صداهای گوناگون»: الأصوات المختلفة (رد گزینه‌های «۱ و ۴») / «صحبت کنند»: أن تتکلم (رد گزینه‌های «۲ و ۴»)

(تعریب)

۴۶- گزینه ۴»

(مرتضی کاظم شیروردی)

ترجمه عبارت: «شرافت آدمی به دانش و ادب است نه به اصل و نسب!» این عبارت درباره ارزش و اهمیت علم و ادب است.
گزینه ۴: درباره دور شدن از اصالت خود است و ربطی به ارزش علم و یا ادب ندارد.

(مفهوم)

۴۷- گزینه ۲»

(مرتضی کاظم شیروردی)

ترجمه عبارت: «آن، وسیله‌ای است که صداهای دلفین‌ها را ثبت (ضبط) می‌کند ← دانشنامه» (نادرست)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «عضوی از اعضای بدن است که به کمک آن تنفس می‌کنیم ← بینی»
گزینه ۳: «وسيله‌ای است که مایع و گاز به وسیله آن منتقل می‌شوند ← لوله»
گزینه ۴: «مکان‌هایی هستند که نفت از آن‌ها برای صادر کردن منتقل می‌شود ← بندرها»

(واژگان)

۴۸- گزینه ۱»

(مرتضی کاظم شیروردی)

با توجه به معنای عبارت می‌توان حرف جر مناسب را در جای خالی قرار داد.
ترجمه عبارت: «دلفینی، نزدیک من در آب، یا خوشحالی می‌پرد، در حالی که یا به کارگیری صداهایی حرف می‌زند.»

(قواعد، یار و مهرور)

۴۹- گزینه ۳»

(کتاب جامع)

در این گزینه، فعل «يجب» لازم است و مفعول ندارد و فعل لازم مجهول نمی‌شود.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «الطیار» مفعول است؛ پس، از این جمله، مجهول ساخته می‌شود.
گزینه ۲: «قسماً» مفعول است؛ بنابراین این جمله امکان مجهول شدن دارد.
گزینه ۴: «صورة» مفعول است؛ در نتیجه می‌توان این جمله را مجهول کرد.

(قواعد، فعل مجهول)

۵۰- گزینه ۲»

(آرمین ساعرنپناه)

«یحکم» فعل معلوم و به معنای «حکمرانی می‌کند» می‌باشد.

(قواعد، فعل مجهول)

تاریخ (۱)

۵۱- گزینه «۳»

(هوار میربلوکی)

آموزه‌های زرتشت با تشویق مردم به کشت و کار، تأثیر بسزایی بر انتقال تدریجی آریاییان از زندگی شبانی به زندگی مبتنی بر کشاورزی داشت.

(اقتصاد و معیشت، صفحه ۱۱۸)

۵۲- گزینه «۳»

(هوار میربلوکی)

چینیان تا قرن‌ها، فنون تولید ابریشم را از مردم دیگر کشورها مخفی نگه داشتند، اما سرانجام ایرانیان و رومیان توانستند به این فنون پی ببرند.

(اقتصاد و معیشت، صفحه‌های ۱۲۴ و ۱۲۵)

۵۳- گزینه «۲»

(هوار میربلوکی)

وضعیت اقتصاد و معیشت ایران در دوران باستان همواره تحت تأثیر عوامل سیاسی، مدیریتی و اقلیمی قرار داشت.

(اقتصاد و معیشت، صفحه ۱۲۷)

۵۴- گزینه «۴»

(امیرحسین کاروین)

زرتشت با برخی از آداب نیایش رایج در جامعه خود، که میراث دوران گذشته بود، مانند قربانی کردن و کشتار بی‌رویه حیوانات به‌ویژه گاو مخالف بود و برگزارکنندگان آن‌ها را نکوهش کرده است.

(دین و اعتقادات، صفحه‌های ۱۲۸ و ۱۲۹)

۵۵- گزینه «۳»

(امیرحسین کاروین)

در دوره ساسانیان، دین زرتشتی گسترش و رسمیت یافت و نفوذ و قدرت روحانیان زرتشتی به طرز چشمگیری افزایش یافت.

(دین و اعتقادات، صفحه‌های ۱۳۱ تا ۱۳۳)

۵۶- گزینه «۳»

(امیرحسین کاروین)

در زمان ساسانیان، موبدان ترجیح می‌دادند که مطالب کتاب اوستا را به حافظه بسپارند و به صورت شفاهی به دیگران منتقل کنند، ولی تحولات دینی این عصر، از جمله پیشرفت دین مسیح در قلمرو ساسانی و درگرفتن مباحثات اعتقادی میان پیروان ادیان مختلف، موجب شد موبدان برای اینکه در مقام بحث و جدل، سند و مدرک در اختیار داشته باشند، اقدام به مکتوب کردن اوستای شفاهی کنند؛ هرچند همچنان به نقل شفاهی آن رغبت بیشتری داشتند.

(دین و اعتقادات، صفحه‌های ۱۳۳ و ۱۳۴)

۵۷- گزینه «۲»

(امیرحسین کاروین)

مانی و پیروان او، کتاب‌های خود را به زبان‌های مختلف می‌نوشتند و گاه برای تفهیم مطالب، از نقاشی استفاده می‌کردند. مانی عقاید خود را در کتابی با عنوان شاپورگان نوشت و به شاپور هدیه کرد. اما این پادشاه ساسانی بر دین زرتشتی باقی ماند. موبدان به شدت با آیین مانوی مخالف بودند. آنان پس از شاپور، اقدامات خود را برای نابودی مانی و مانویان تشدید کردند. سرانجام در زمان بهرام یکم، مانی به زندان افتاد و اندکی بعد اعدام شد. پیروان او نیز که تحت تعقیب و شکنجه قرار گرفته بودند، به مناطق مرزی امپراتوری ساسانی و یا سرزمین‌های دیگر گریختند.

(دین و اعتقادات، صفحه ۱۳۵)

۵۸- گزینه «۴»

(هوار میربلوکی)

تقریباً تمامی هزاران لوح گلی کشف شده از تخت جمشید، به خط و زبان ایلامی است.

(زبان، علم و آموزش، صفحه ۱۳۶)

۵۹- گزینه «۱»

(هوار میربلوکی)

زبان‌های ایرانی نو، به زبان‌هایی گفته می‌شود که در دوران اسلامی به تدریج در مناطق مختلف ایران رواج یافتند.

(زبان، علم و آموزش، صفحه ۱۳۸)

۶۰- گزینه «۴»

(امیرحسین کاروین)

در عصر باستان، قسمتی از برنامه‌های آموزشی و مواد درسی مدارس و آموزشگاه‌ها از قبیل آموختن اصول دین زرتشتی، فراگیری آداب و رسوم دینی و میهنی و مختصری خواندن و نوشتن، همگانی بود. علاوه بر آن، برای گروه‌های مختلف، آموزش‌های ویژه‌ای وجود داشت.

(زبان، علم و آموزش، صفحه‌های ۱۴۰ و ۱۴۱)

جغرافیای ایران

۶۱- گزینه «۳»

(صفا هاضری)

عوامل اثرگذار مانند آب، خاک، شیب زمین و ... نه تنها در پیدایش سکونتگاه‌ها، بلکه در تغییرات به وجود آمده در آن‌ها نقش دارد. شرایط جغرافیایی (طبیعی، انسانی) مناسب، در گسترش سکونتگاه‌ها اثرگذار است. عوامل طبیعی مانند شیب، ارتفاع، عرض جغرافیایی و عوامل انسانی مانند عامل دفاعی و امنیت، راه‌های تجاری و ... در پیدایش و تغییر سکونتگاه‌ها تأثیرگذار هستند.

(سکونتگاه‌های ایران، صفحه‌های ۸۳ تا ۸۵)

۶۲- گزینه «۲»

(صفا هاضری)

سکونتگاه‌ها نه تنها به عنوان محل آسایش و مکانی برای رفع نیازهای زیستی و حیاتی انسان تلقی می‌گردند، بلکه انسان بخشی از هویت خود را از قلمروهای سکونتگاهی خود اخذ کرده است و نسبت به زادگاه خود تعلق خاطر و حس دفاع و فداکاری دارد. گوشه‌هایی از این تعلق خاطر را می‌توان در تجارب مردم ایران در طول تاریخ و نقطه عطف آن را در دفاع همه‌جانبه مردم از خاک و وطن اسلامی در هشت سال دفاع مقدس شاهد بود.

عوامل اثرگذار مانند آب، خاک، شیب زمین و ... نه تنها در پیدایش سکونتگاه‌ها، بلکه در تغییرات به وجود آمده در آن‌ها نقش دارد. شرایط جغرافیایی (طبیعی، انسانی) مناسب، در گسترش سکونتگاه‌ها اثرگذار است. هر سکونتگاه از اجزای مختلفی تشکیل شده است. اجزای سکونتگاه‌های روستایی شامل خانه‌ها، مزارع، چراگاه‌ها، باغ‌ها، مکان‌های عمومی، مساجد، میدان‌ها و شبکه معابر یا راه‌ها است. اجزای سکونتگاه شهری اغلب شامل کاشانه‌ها (آپارتمان‌ها)، خیابان‌ها، میدان‌ها، مکان‌های آموزشی و تفریحی، دانشگاه‌ها، بازار و مراکز درمانی است. چگونگی قرارگیری پدیده‌های طبیعی و انسانی در سکونتگاه‌ها، شکل‌های مختلفی از سکونتگاه را به وجود آورده است.

(سکونتگاه‌های ایران، صفحه‌های ۸۳ تا ۸۷)

۶۳- گزینه «۲»

(صفا هاضری)

افزایش جمعیت سبب شده است که شکل سکونتگاه‌ها به تدریج تغییر یابد. رشد سریع جمعیت از یک‌سو، بر تعداد جمعیت شهرها افزوده و از سوی دیگر با تبدیل نقاط روستایی به شهر (تأسیس شهرداری)، تعداد نقاط شهری را افزایش داده است.

(سکونتگاه‌های ایران، صفحه ۹۰)

۶۴- گزینه «۲»

(صفا هاضری)

افزایش جمعیت سبب شده است که شکل سکونتگاه‌ها به تدریج تغییر یابد. رشد سریع جمعیت از یک‌سو، بر تعداد جمعیت شهرها افزوده و از سوی دیگر با تبدیل نقاط روستایی به شهر (تأسیس شهرداری)، تعداد نقاط شهری را افزایش داده است. در سه دهه اخیر، ایران شاهد تغییرات زیادی در جمعیت و ظاهر سکونتگاه‌های خود بوده است. این تغییرات در شیوه زندگی اجتماعی - اقتصادی آنان هم اثر داشته است.

(سکونتگاه‌های ایران، صفحه ۹۰)

۶۵- گزینه «۳»

(زهر اکتیبه)

عبارات «الف»، «د» و «ه» درست هستند.

بررسی سایر عبارات:

ب) توجه همه‌جانبه به سه بخش کشاورزی، صنعت و خدمات نقش مهمی در توسعه اقتصادی و پیشرفت کشورها دارد. به طور مثال کشاورزی رونق نمی‌گیرد مگر اینکه امکانات مناسبی توسط بخش خدمات و صنعت فراهم شود.

ج) شناخت توان‌های محیطی به انسان کمک می‌کند تا از مکان‌ها به طور صحیح و بهینه استفاده کند.

(توان‌های اقتصادی ایران، صفحه ۹۴)

۶۶- گزینه «۳»

(زهر اکتیبه)

محدودیت در منابع آب و خاک، بهره‌وری کم، وجود آفات و خسارات طبیعی، نوسانات آب و هوایی، بی‌ثباتی در قیمت محصولات و ... از جمله مشکلات تولیدات زراعی در کشور است که باعث شده است کشورمان در تأمین برخی محصولات زراعی به واردات وابسته باشد.

(توان‌های اقتصادی ایران، صفحه ۹۵)

۶۷- گزینه «۲»

(زهر اکتیبه)

اختلاف شدید درجه حرارت روزانه و سالانه در نواحی مختلف ایران، سبب ایجاد تنوع فراوان در تولیدات باغی کشور شده است.

(توان‌های اقتصادی ایران، صفحه ۹۶)

۶۸- گزینه «۲»

(کنکور قارج از کشور ۹۹)

با کشت گلخانه‌ای، می‌توان محصولات مختلف را در طول سال و در همه‌جا به بار آورد و محدودیت‌های باغداری، مانند اینکه هر استان میوه و محصول ویژه خود را تولید کند، در آن وجود ندارد.

(توان‌های اقتصادی ایران، صفحه ۹۷)

۶۹- گزینه «۴»

(زهر اکتیبه)

فعالیت‌های اقتصادی در سه بخش انجام می‌شود؛ کشاورزی، صنعت و خدمات. توجه همه‌جانبه به سه بخش مذکور نقش مهمی در توسعه اقتصادی و پیشرفت کشورها دارد. به‌طور مثال کشاورزی رونق نمی‌گیرد مگر اینکه امکانات مناسبی توسط بخش خدمات و صنعت فراهم شود. پاسخ به سؤالات زیر کمک می‌کند تا وابستگی بین بخش‌های مختلف اقتصادی بهتر درک شود. میزان استفاده از ابزارآلات کشاورزی چه تأثیری در میزان و کیفیت محصولات کشاورزی دارد؟ و ...

امروزه، بخش خدمات کمک زیادی به ترسیم سایر بخش‌های اقتصادی می‌کند. به‌طور مثال رشد و توسعه بخش‌های کشاورزی و صنعت وابسته به تحقیقات و پژوهش‌های متعددی است که توسط بخش خدمات انجام می‌شود.

(توان‌های اقتصادی ایران، صفحه‌های ۹۴ و ۱۰۲)

۷۰- گزینه «۳»

(صفا هاضری)

- پیکره‌بندی طبیعی این سرزمین، برخورداری از موقعیت دریایی و خشکی، وجود کوه‌های بلند، دشت‌های وسیع، سواحل گوناگون و بیابان‌های شگفت‌انگیز گردشگری زمین‌گردی (ژئوتوریسم) را ایجاد کرده است.

- وجود تمدنی با ریشه‌هایی در اعماق تاریخ، از هزاره‌های قبل از میلاد تاکنون، کشور ما را به یکی از خاستگاه‌های تمدن بشری تبدیل نموده است که پیامد آن، وجود بیش از یک میلیون اثر باستانی و تاریخی در کشور است. این توانمندی، جاذب میلیون‌ها گردشگر، محقق و علاقه‌مند از داخل و خارج کشور است.

- وجود مراکز گوناگون فرهنگی مانند موزه‌ها، جشنواره‌ها، نمایشگاه‌ها، مراکز علمی و تفریحی، مراکز خرید، مراکز درمانی و ... که هر کدام مقصد بسیاری از گردشگران داخلی و خارجی است.

(توان‌های اقتصادی ایران، صفحه ۱۰۴)

منطق

۷۱- گزینه ۳»

(ممبر قاسمی)

اگر زیاد صحبت کنی، کلافه می شوم. همان طور که ملاحظه می شود در این گزینه هم تالی قبل از مقدم آمده و هم ادات شرط حذف شده است.

رد سایر گزینه ها:

گزینه ۱» تالی قبل از مقدم آمده اما ادات شرط حذف نشده است.

گزینه ۲» ادات شرط حذف شده اما تالی قبل از مقدم نیامده است.

گزینه ۴» ادات شرط حذف شده اما تالی قبل از مقدم نیامده است.

(قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه های ۱۵ و ۱۶)

۷۲- گزینه ۳»

(ممبر رضایی بقا)

در قضیه شرطی منفصل مانع الجمع، جمع هر دوی مقدم و تالی با یکدیگر ناممکن است، اما این که هیچ کدام از مقدم و تالی رخ ندهند، ممکن است. جسم می تواند هم رسانا و هم غیرفلز باشد، مثل آب. پس گزینه ۴» مانع الجمع نیست. ماه می تواند هم به دور خورشید بگردد و هم به دور زمین. پس گزینه ۲» هم مانع الجمع نیست. قضیه نمی تواند هم حملی باشد و هم منفصل حقیقی اما قضیه می تواند نه حملی باشد و نه منفصل حقیقی؛ مثلاً منفصل مانع الجمع یا مانع الرفع باشد. پس گزینه ۳» مانع الجمع است. موجود می تواند هم جاندار باشد و هم بدون احساس (گیاهان)، اما نمی تواند نه جاندار باشد نه بدون احساس. پس قضیه گزینه ۱» مانع الرفع است.

(قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه های ۸۷ و ۸۸)

۷۳- گزینه ۲»

(پارسا و کیلی)

در هر چهار گزینه با عباراتی با ظاهر «یا...یا...» مواجهیم.

اختلاف این عبارات می تواند در دو مورد باشد: یکی «نوع قضیه شرطی منفصله» و دیگری «قضیه شرطی بودن یا نبودن». برای بررسی هر دو مورد باید معیار تعیین نوع قضیه شرطی منفصله را پیاده نماییم. این معیار بدین شرح است:

مرحله ۱) دو سؤال می پرسیم:

«آیا می شود هر دو؟ (امکان دارد هر دو جزء قضیه شرطی منفصله با هم صادق باشند؟)»

«آیا می شود هیچ کدام؟ (امکان دارد هر دو جزء قضیه شرطی منفصله با هم کاذب باشند؟)»

مرحله ۲) اگر جواب سؤال اول و سؤال دوم، «نه» باشد، منفصله حقیقی است.

سؤال اول «نه» ولی سؤال دوم «بله» باشد، منفصله مانع الجمع است.

سؤال اول «بله» ولی سؤال دوم «نه» باشد، منفصله مانع الرفع است.

سؤال اول و سؤال دوم، «بله» باشد، اصلاً شرطی منفصله نیست.

حال به بررسی عبارات موجود در گزینه ها می پردازیم:

بررسی گزینه ها:

گزینه ۱» «آیا می شود نتیجه استدلال هم قطعی باشد و هم احتمالی باشد؟ خیر.

آیا می شود نتیجه استدلال نه قطعی باشد و نه احتمالی باشد؟ خیر.

پس اولاً قضیه شرطی منفصله است و ثانیاً منفصله حقیقی است.

گزینه ۲» «آیا می شود دیوار هم سفید باشد و هم مشکی نباشد؟ بله.

آیا می شود دیوار هم سفید نباشد و هم مشکی باشد؟ بله.

پس اساساً قضیه شرطی منفصله نیست.

گزینه ۳» «آیا می شود مثلث هم دارای سه ضلع باشد و هم دارای سه زاویه باشد؟ بله.

آیا می شود مثلث نه دارای سه ضلع باشد و نه دارای سه زاویه باشد؟ خیر.

پس اولاً قضیه شرطی منفصله است و ثانیاً منفصله مانع الرفع است.

گزینه ۴» «آیا می شود انسان هم زنده نباشد و هم تنفس سلولی کند؟ خیر.

آیا می شود انسان هم زنده باشد و هم تنفس سلولی نکند؟ خیر.

پس اولاً قضیه شرطی منفصله است و ثانیاً منفصله حقیقی است.

چنانچه می بینیم در تمام گزینه ها به جز گزینه ۲»، قضیه شرطی منفصله داریم ولی در گزینه ۲»، اساساً قضیه شرطی نداریم.

(قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه های ۸۶ تا ۸۹)

۷۴- گزینه ۱»

(ممبر رضایی بقا)

قیاس استثنایی انفصالی حقیقی (منفصل)، در هر چهار حالت معتبر است. اما قیاس استثنایی اتصالی (متصل) در صورتی که مقدمه دوم آن، وضع مقدم یا رفع تالی باشد، معتبر است و اگر رفع مقدم یا وضع تالی باشد، نامعتبر است. گزینه های ۲ و ۳» رفع مقدم هستند و گزینه ۴» وضع تالی است. پس نامعتبرند.

گزینه ۱» یک قیاس استثنایی انفصالی است که مقدمه اول آن «این موجود یا انسان است یا غیرانسان» قضیه منفصل حقیقی است و از اثبات طرف دوم (غیرانسان) ← چیزی که بی جان است، غیرانسان است) به نفی طرف اول (انسان) رسیده است و معتبر است.

(قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه های ۹۰ تا ۹۳)

۷۵- گزینه ۳»

(پارسا و کیلی)

استدلال موجود در صورت تست، یک استدلال قیاسی استثنایی انفصالی حقیقی است. حال یکی یکی به بررسی گزینه ها می پردازیم تا در نهایت به گزاره مناسب در وصف آن برسیم.

بررسی گزینه ها:

گزینه ۱» «برای بررسی اعتبار قیاس استثنایی انفصالی حقیقی، لازم است که حالات مختلف نتیجه گیری از آن را بررسی کنیم.

به طور کلی چهار حالت قابل فرض برای نتیجه گیری وجود دارد:

حالت اول: از اثبات طرف اول توسط مقدمه دوم، نفی طرف دوم را نتیجه بگیریم.

حالت دوم: از نفی طرف اول توسط مقدمه دوم، اثبات طرف دوم را نتیجه بگیریم.

حالت سوم: از اثبات طرف دوم توسط مقدمه دوم، نفی طرف اول را نتیجه بگیریم.

حالت چهارم: از نفی طرف دوم توسط مقدمه دوم، اثبات طرف اول را نتیجه بگیریم.

با بررسی این حالات درمی یابیم که در قیاس استثنایی انفصالی حقیقی همه این چهار حالت معتبر می باشند. حال به بررسی استدلال مذکور می پردازیم. در این استدلال، از نفی طرف اول توسط مقدمه دوم (علم تصور نیست)، اثبات طرف دوم (علم دارای حکم است) را نتیجه گرفته ایم. می بینیم که این حالت معتبر است و مغالطه نیست. پس گزینه «۱» رد می شود.

گزینه «۲»: ما با استدلال قیاسی طرفیم و می دانیم که در استدلال قیاسی، نتیجه به نحوی ضروری (الزامی) از مقدمات استنتاج می شود. پس گزینه «۲» نیز رد می شود.

گزینه «۳»: در روند استنتاج از این استدلال، از نفی طرف اول توسط مقدمه دوم، اثبات طرف دوم نتیجه گرفته شده است. پس این گزینه صحیح است و پاسخ تست می باشد.

گزینه «۴»: در مقدمه اول، ما با یک قضیه شرطی منفصله به صورت «علم یا تصور است یا دارای حکم» روبه روییم که از نوع حقیقی است، زیرا نه می شود که علم هم تصور باشد و هم دارای حکم باشد و نه می شود که علم هم تصور نباشد و هم دارای حکم نباشد. بنابراین، می فهمیم که در قضیه شرطی منفصله حقیقی، هم اجتماع (یعنی صادق بودن هم زمان دو طرف) و هم ارتفاع (یعنی کاذب بودن هم زمان دو طرف) طرفین محال است، نه صرفاً یکی از آن ها.

(قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه های ۸۶ تا ۹۳)

۷۶- گزینه «۴»

(پارسا و کیلی)

به طور کلی هر استدلال، دو جنبه دارد:

اول) صورت استدلال است که همان شکل، ساختار و نحوه قرارگیری مقدمات و نحوه نتیجه گیری از آن هاست که از قوانین خاصی تبعیت می کند. دوم) ماده استدلال است که همان محتوایی است که از منابع گوناگون کسب شده اند و در استدلال استفاده می شوند.

حال مغالطه در استدلال می تواند مربوط به صورت آن، ماده آن یا هر دو باشد. در صورتی که محتوای مقدمات یک استدلال نادرست باشند، «مغالطه در ماده» داریم و در صورتی که خطا ناشی از صورت استدلال و روند نتیجه گیری نتیجه از مقدمات باشد، «مغالطه در صورت» داریم.

حال استدلال های صورت سؤال را بررسی می کنیم.

در استدلال نخست، ماده و محتوای اشتباه داریم، زیرا محتوای مقدمه دوم کاذب است و «هر استقرایی دارای نتیجه کاذب نیست» بلکه «هر استقرایی دارای نتیجه احتمالی است». پس مغالطه در ماده داریم. همچنین اگر دقت کنیم، تمامی شروط سه گانه اعتبار قیاس اقترانی را داراست. پس مغالطه در صورت نداریم.

در استدلال دوم، ماده و محتوای اشتباه نداریم. پس مغالطه در ماده نداریم. همچنین اگر دقت کنیم، شرط دوم از شروط سه گانه قیاس اقترانی را ندارد زیرا حد وسط در هر دو مقدمه، دارای علامت منفی است. پس مغالطه در صورت داریم.

در استدلال سوم، ماده و محتوای اشتباه نداریم. پس مغالطه در ماده نداریم. همچنین اگر دقت کنیم، مغالطه وضع تالی رخ داده است. پس مغالطه در صورت داریم.

(سنشگری در تفکر، صفحه ۹۸)

۷۷- گزینه «۱»

(پارسا و کیلی)

تشریح گزینه ها:

گزینه «۱»: «در علمی مانند فلسفه، ریاضیات و معارف دینی در پی فهم حقایق هستیم. به استدلال هایی که در این علوم به کار می روند، «برهان» می گویند.» چنانچه می بینیم، کاربرد داشتن در ریاضیات، مختص برهان است نه جدل و این گزاره به درستی بیان شده است. پس این گزینه صحیح است.

گزینه «۲»: «گاهی در زندگی در پی قانع کردن دیگران هستیم [...] در گذشته چنین استدلال هایی را در فن «خطابه» بررسی می کردند.» چنانچه می بینیم، در خطابه، هدف تغییر نظر مخاطب است در حالی که در برهان، هدف دستیابی به حقیقت است. پس این گزینه غلط است.

گزینه «۳»: استدلال ها برحسب «هدف» آن ها به انواع مختلفی تقسیم می شوند که سه مورد از آن ها، «برهان» و «جدل» و «خطابه» می باشند. پس این گزینه غلط است.

گزینه «۴»: «گاهی در بحث با دیگران تنها در پی غلبه بر آن ها هستیم [...] در گذشته این گونه استدلال ها را در فن «جدل» بررسی می کردند.» چنانچه از توضیحات گزینه «۱» و این گزینه می بینیم، هدف برهان با هدف جدل فرق دارد. پس این گزینه غلط است.

(سنشگری در تفکر، صفحه های ۱۰۳ و ۱۰۴)

۷۸- گزینه «۳»

(مهمر قاسمی)

متفکر نقاد هنگام شنیدن یک مطلب یا تصمیم گیری، آن را از وجوه مختلفی بررسی می کند نه از یک زاویه خاص.

(سنشگری در تفکر، صفحه ۹۹)

۷۹- گزینه «۴»

(مهمر رضایی بقا)

هرگاه صفات مثبتی مثل «دارای درک درست» را به طرفداران یک نظر نسبت دهیم، دچار مغالطه تله گذاری شده ایم.

(سنشگری در تفکر، صفحه ۱۰۹)

۸۰- گزینه «۴»

(مهمر قاسمی)

در این عبارت گوینده از حس طمع فرد استفاده کرده و او را وسوسه کرده تا برای رسیدن به درآمد و اموال زیاد هر کاری را که او می گوید انجام دهد. پس مغالطه توسل به احساسات است.

رد گزینه «۱»: «تله گذاری نیست، چون ویژگی مثبتی را به پیروان یک نظریه نسبت نداده است تا افراد به پذیرش آن ترغیب شوند. صرفاً حس طمع شخص را برای گوش کردن به سخنان خود برانگیخته است.

(سنشگری در تفکر، صفحه های ۱۰۹ و ۱۱۰)

اقتصاد

۸۱- گزینه «۴»

(سارا معصوم زاده)

الف) رشد و پیشرفت، نقطه مقابل رکود است.

ب) کشورها معمولاً با سرمایه‌گذاری بیشتر یا به‌کارگیری روش‌های بهتر و فناوری مناسب‌تر، ظرفیت تولیدی خود را افزایش می‌دهند و این امر به درآمد بیشتر می‌انجامد.

پ) رشد اقتصادی یک هدف مشترک است، زیرا کشور را قادر می‌سازد کالاها و خدمات بیشتری تولید کند و گام مؤثری برای تأمین نیازها و خواسته‌های شهروندان خود بردارد.

(رشد و پیشرفت اقتصادی، صفحه‌های ۱۱۸ و ۱۱۹)

۸۲- گزینه «۳»

(کنکور سراسری نوبت دوم ۱۳۰۲ - تیر ماه)

$$\frac{\text{سهم دهک دهم}}{\text{سهم دهک اول}} = \frac{20}{4} = 5 = \frac{\text{شاخص دهک‌ها در سال } 1386}{\text{شاخص دهک‌ها در سال } 1387}$$

$$\frac{\text{سهم دهک دهم}}{\text{سهم دهک اول}} = \frac{27/5}{5} = 5/5 = \frac{\text{شاخص دهک‌ها در سال } 1387}{\text{شاخص دهک‌ها در سال } 1388}$$

$$\frac{\text{سهم دهک دهم}}{\text{سهم دهک اول}} = \frac{32}{8} = 4 = \frac{\text{شاخص دهک‌ها در سال } 1388}{\text{شاخص دهک‌ها در سال } 1389}$$

$$\frac{\text{سهم دهک دهم}}{\text{سهم دهک اول}} = \frac{21}{6} = 3/5 = \frac{\text{شاخص دهک‌ها در سال } 1389}{\text{شاخص دهک‌ها در سال } 1390}$$

هرچه شاخص وضعیت توزیع درآمد (شاخص دهک‌ها - نسبت سهم دهک دهم به سهم دهک اول) بیشتر باشد: توزیع درآمد در آن جامعه نامناسب‌تر است و بالعکس. در نتیجه:

- وضعیت توزیع درآمد در سال ۱۳۸۷ با شاخص دهک ۵/۵، نامناسب‌تر از وضعیت توزیع درآمد در سایر سال‌ها است.

- وضعیت توزیع درآمد در سال ۱۳۸۹ با شاخص دهک ۳/۵، عادلانه‌تر از وضعیت توزیع درآمد در سایر سال‌ها است.

(رشد و پیشرفت اقتصادی، صفحه‌های ۱۲۴ و ۱۲۵)

۸۳- گزینه «۲»

(سارا معصوم زاده)

- سبب‌زمینی فروخته شده به کارخانه تولید چپیس، یک کالای واسطه‌ای محسوب می‌شود؛ و از آنجا که ارزش آن در تولید نهایی (چپیس) محاسبه می‌شود، نباید آن را جداگانه محاسبه کنیم.

- کار بدون دستمزد در محاسبه تولید ناخالص داخلی لحاظ نمی‌شود. در اینجا دستمزد دریافت‌شده اما مبلغ کمتر است، بنابراین حساب می‌شود.

- خدمات خالکوبی جزء اقتصاد زیرزمینی و غیرقانونی است که در محاسبه لحاظ نمی‌شود. زیرا اطلاعات دقیقی از آن در دسترس نیست و محاسبه آن نوعی مشروعیت‌بخشی به این‌گونه فعالیت‌ها می‌شود.

- تولید ناخالص داخلی، کالاها و خدماتی را که در داخل مرزهای یک کشور تولید می‌شود، اندازه می‌گیرد؛ صرف نظر از این که چه شهروندی آن را تولید کرده است. از این رو، تولید ناخالص داخلی ایران، جمع تمام تولیداتی است که شرکت‌ها و افرادی که در ایران فعالیت می‌کنند، آن‌ها را تولید کرده‌اند؛ حتی اگر بخشی از این تولید متعلق به خارجی‌ها (مثل چینی‌ها) باشد.

- تولید ناخالص داخلی تنها شامل کالاهای نهایی و خدمات تولیدشده در یک سال تقویمی از اول فروردین تا پایان اسفند است. این مقدار شامل فروش اقلام باقی‌مانده از سال قبل نمی‌شود؛ یعنی چیزهایی که در یک سال تولید می‌شود و در سال بعد فروخته می‌شود.

(رشد و پیشرفت اقتصادی، صفحه‌های ۱۲۰ و ۱۲۱)

۸۴- گزینه «۲»

(احسان عالی نژاد)

الف) برای این که پس‌انداز داشته باشیم باید هزینه‌ها از درآمد کم‌تر باشد.

ب) اجاره منزل در ماه یک مبلغ مشخص است و تغییر نمی‌کند، بنابراین ثابت است. علاوه بر آن چون این هزینه به‌صورت اتفاقی رخ نمی‌دهد و در هر ماه وجود دارد بنابراین قابل پیش‌بینی و برنامه‌ریزی است.

(بورجیه‌بندی، صفحه‌های ۱۳۴ و ۱۳۷)

۸۵- گزینه ۱»

(امسان عالی نژاد)

الف) می توان مراحل بودجه بندی را در چهار مرحله زیر خلاصه کرد:

۱) از هر منبعی که درآمدی به دست آوردید، این درآمد را ماهیانه مشخص کنید و بنویسید.

۲) هزینه های متغیر و ثابت خود را به صورت ماهیانه فهرست کنید.

۳) مجموع درآمدها و هزینه های خود را ماهیانه با یکدیگر مقایسه کنید.

۴) اگر هزینه ها بیشتر از درآمد بود، مخارج غیر ضروری را کم کنید یا فرصت هایی را که فراموش کردید، به نظر آورید تا درآمدها افزایش یابد.

ب) منظور از خرید مقایسه ای، فرایند بررسی قیمت ها و ویژگی های محصولات مشابه قبل از تصمیم گیری برای خرید است.

(بودجه بندی و تصمیم گیری در مقارح، صفحه های ۱۳۷ و ۱۴۴)

۸۶- گزینه ۳»

(فاطمه صفری)

$$30 = 3 + 5 + 1 + 4 + 5 + 5 + 7 + 5 + 2 + 6 = \text{مجموع مخارج سالیانه}$$

$$27 = 30 - 57 = \text{میزان پس انداز فرد}$$

$$5/4 = \frac{20}{100} \times 27 = \text{مقدار خمس}$$

(بودجه بندی، صفحه های ۱۳۴ تا ۱۳۶ و ۱۳۸)

۸۷- گزینه ۲»

(سارا شریفی)

الف)

$$A = 5/15 + 1/65 + 3/2 + 1/75 + 4/2 = \text{مجموع مخارج فرد}$$

$$= 12/45 \text{ میلیون ریال}$$

$$A = 35 - 12/45 = 22/55 = \text{میلیون ریال پس انداز ماهانه فرد}$$

ب)

$$\text{درصد} = \frac{3/65}{12/45} \times 100 = 29/31 = \text{مخارج ماهانه صرف شده برای حمل و نقل}$$

(بودجه بندی، صفحه های ۱۳۳ تا ۱۳۶)

۸۸- گزینه ۴»

(سارا معصوم زاده)

الف) قناعت و ساده زیستی کمک می کند تا هم بخشی از درآمد خود را برای مصارف مهم تر پس انداز کنید و هم با آرامش روحی و روانی، انتخاب اقتصادی مناسبی را در زندگی تجربه کنید. قناعت به معنای تلاش نکردن در راه توسعه اقتصادی نیست.

ب) مفهوم اتلاف به معنای دور ریختن و هدر دادن منابع است.

پ) یکی از روش های مصرف مسئولانه، روش «ب» است: بهینه

مصرف کردن، بازیافت، بازسازی، بازداشتن، بازتفکر، باز مصرف

ت) باز مصرف به معنای استفاده از چیزی بیش از یک بار است.

(تصمیم گیری در مقارح، صفحه های ۱۴۷ تا ۱۴۹)

۸۹- گزینه ۲»

(امسان عالی نژاد)

خرید مقایسه ای به ترتیب زیر انجام می گیرد:

اول: تعریف مسئله

شامل بیان این که واقعاً برای رفع چه مشکل یا حل چه مسئله ای نیاز به خرید و مصرف دارید؛ مثلاً برخی افراد بدون دانستن عکاسی برای خرید دوربین حرفه ای برنامه ریزی می کنند. این خرید مناسبی برای آن ها نیست، بلکه برای این کار یک دوربین ساده نیز کافی است.

دوم: فهرست گزینه ها

شامل مواردی که می تواند مشکل را رفع یا مسئله را حل کند.

سوم: تعیین معیارها

معیارهایی که عملاً برای افراد هنگام انتخاب مهم است: مثلاً در خرید یخچال جادار بودن، مصرف انرژی، سهولت تعمیرات و زیبایی ظاهری و نیز ایرانی بودن محصول برای خرید مهم است.

چهارم: ارزیابی

شامل سنجش گزینه ها بر اساس معیارهای مختلف است.

پنجم: تصمیم گیری

انتخاب گزینه نهایی

(تصمیم گیری در مقارح، صفحه ۱۴۴)

۹۰- گزینه ۴»

(امسان عالی نژاد)

ارائه اطلاعات به تنهایی بد نیست و موجب آگاهی خریدار در خرید می شود.

ارائه اطلاعات نادرست، روشی ناصحیح و برای تحریک خریدار است.

(تصمیم گیری در مقارح، صفحه ۱۴۶)

فارسی (۱)

۱۰۱- گزینه «۱»

(امیرمهم حسن زاره)

«پلاس»: گلیم درشت و کلفت / «مخذول»: خوار (نه خار)
معنای سایر واژه‌ها به‌درستی ذکر شده است.

(نفت، ترکیبی)

۱۰۲- گزینه «۲»

(امیرمهم حسن زاره)

«هلیم» املائی درست این واژه است؛ در سایر گزینه‌ها غلط املائی به چشم نمی‌خورد.

(املا، صفحه ۱۲۲)

۱۰۳- گزینه «۴»

(سیرعلیرضا علویان)

در این گزینه سعدی شیرازی از تضمین استفاده نکرده است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: سعدی مصراع دوم را از آیه قرآن تضمین کرده است.

گزینه «۲»: حافظ بخشی از مصراع دوم را از رودکی تضمین کرده است.

گزینه «۳»: حافظ بخشی از مصراع دوم را از آیه قرآن تضمین کرده است.

(آرایه‌های ادبی، صفحه ۱۲۷)

۱۰۴- گزینه «۳»

(مریم پیروی)

جناس: «بار» و «یار» از نوع ناقص اختلافی

تمثیل: «شتر مست کشد بار گران را»

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: جناس ندارد. / تمثیل: «طعمه هر مرغی انجیر نیست»

گزینه «۲»: جناس ندارد. / مصراع دوم تمثیل دارد.

گزینه «۴»: «چنین» و «چین» جناس ناقص افزایشی / تمثیل ندارد.

(آرایه‌های ادبی، ترکیبی)

۱۰۵- گزینه «۴»

(امیرمهم حسن زاره)

آرایه‌های ذکر شده به ترتیب در این گزینه یافت می‌شوند.

تشریح ابیات:

ب) دریای عشق

ج) «بر باد بودن» کنایه از «بی‌پایه و اساس بودن»

د) نان، جان (جناس ناهمسان)

الف) اغراق و زیاده‌روی در صدا و خروش سپاهیان

(آرایه‌های ادبی، ترکیبی)

۱۰۶- گزینه «۱»

(هسین پرهیزگر)

در این گزینه دو جمله مرکب به چشم می‌خورد: جسمی نیست که از او سخت ننالد؛ چشمی نیست که از او سخت نگرید.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: دو جمله ساده دارد: گاه خزان آرد و گاه بهار آرد.

گزینه «۳»: دو جمله ساده دارد: بر سرکشان به ستم حمله کرده است [و] از خسروان به قهر دمار برده است.

گزینه «۴»: دو جمله ساده دارد: ... بر سر خشم است یا سخنی از رضا می‌رود؟

(دستور زبان فارسی، صفحه ۱۲۶)

۱۰۷- گزینه «۴»

(هسین پرهیزگر)

در این بیت «ت» مفعول است و در سایر ابیات ضمیر پیوسته، مضاف‌الیه است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: دست از دامن تو: مضاف‌الیه

گزینه «۲»: از دست تو: مضاف‌الیه

گزینه «۳»: شور غم عشق او: مضاف‌الیه

(دستور زبان فارسی، صفحه ۱۲۶)

۱۰۸- گزینه «۱»

(مریم پیروی)

گزینه «۱»: بازگشت به اصل (هر فرعی به اصل خود بازمی‌گردد).

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌های «۲، ۳ و ۴»: اصالت ذات (ذات اشیا و افراد تغییر ناپذیر است و هر چیزی براساس آن رخ می‌دهد).

(مفهوم، ترکیبی)

۱۰۹- گزینه «۳»

(مریم پیروی)

مفهوم شعر سوال: تأثیر همنشین بد در انسان

بیت سوم: تأثیر همنشین خوب

بررسی سایر ابیات:

گزینه «۱»: تلاش برای تغییر شرایط

گزینه «۲»: اعمال از ذات انسان پدید می‌آید.

گزینه «۴»: اهمیت نداشتن اصل و نسب

(مفهوم، صفحه ۱۱۶)

۱۱۰- گزینه «۳»

(سیرعلیرضا علویان)

هر دو بیت اشاره به این دارند که نمی‌توان صرف ظاهر به باطن پی‌برد؛ چه بسا ابلیس در ظاهر آدم در میان مردم حضور پیدا کند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: ذات بد تغییر نمی‌کند.

گزینه «۲»: وارستگی و ترک تعلقات دنیوی

گزینه «۴»: باور به یگانگی خدا و توحید

(مفهوم، ترکیبی)

دین و زندگی (۱)

۱۱۱- گزینه «۴»

مولوی در بیت «این نکته رمز اگر بدانی، دانی/ هر چیز که در جستن آنی، آنی» با سخن حضرت علی (ع) که می‌فرماید: «ارزش هر انسانی به اندازه چیزی است که دوست می‌دارد» هم‌نوا شده است.
(دوستی با خدا، ص ۱۱۷)

۱۱۲- گزینه «۲»

اگر نماز را کوچک بشماریم و نسبت به آنچه در نماز می‌گوییم و انجام می‌دهیم درک صحیح داشته باشیم، نه تنها از گناهان که حتی از برخی مکروهات هم به تدریج دور خواهیم شد.
(یاری از نماز و روزه، ص ۱۳۱)

۱۱۳- گزینه «۲»

میزان موفقیت انسان در رسیدن به هدف‌های بزرگ، به میزان تسلط او بر خویش، خودنگهداری و «تقوا» بستگی دارد و هر قدر هدف بزرگ‌تر باشد، تقوای بیشتری می‌طلبد. تقوا از ثمرات روزه است و به این مفهوم در آیه شریفه «یا ایها الذین آمنوا کُتِبَ عَلَیْکُمُ الصَّیَامُ کَمَا کُتِبَ عَلَی الذِّینِ مِنْ قَبْلِکُمْ لَعَلَّکُمْ تَتَّقُونَ» ای کسانی که ایمان آورده‌اید، روزه بر شما مقرر شده است. همان‌گونه که بر کسانی که پیش از شما بودند، مقرر شده بود. باشد که تقوا پیشه کنید.» اشاره شده است.
(یاری از نماز و روزه، ص ۱۳۵)

۱۱۴- گزینه «۱»

تکرار دائمی نماز در شبانه‌روز، آراستگی و پاکی را در طول روز حفظ می‌کند و زندگی را پاک و باصفا می‌سازد.
عفاف حالتی در انسان است که به وسیله آن خود را در برابر تندروی‌ها و کندروی‌ها کنترل می‌کند تا بتواند در مسیر اعتدال و میانه‌روی پیش رود و از آن خارج نشود؛ یعنی در برآورده کردن هر یک از علایق و نیازهای درونی به‌گونه‌ای عمل نمی‌کند که یا به‌طور کامل غرق در آن شود و از دیگر نیازها غافل شود یا به‌طور کل آن را کنار گذارد و به کوتاهی و تفریط دچار شود؛ بلکه در حد مطلوب و صحیح به برآورده کردن همه نیازها توجه دارد.
(فضیلت آراستگی، ص ۱۴۴ و ۱۴۵)

۱۱۵- گزینه «۲»

امام علی (ع) می‌فرماید: «مبادا خود را برای جلب توجه دیگران بیارایی که در این صورت ناچار می‌شوی با انجام گناه به جنگ خدا بروی.»
(فضیلت آراستگی، ص ۱۴۶)

۱۱۶- گزینه «۴»

کسی که غسل بر او واجب است، اگر عمداً تا اذان صبح غسل نکند یا اگر وظیفه‌اش تیمم است، عمداً تیمم نکند، نمی‌تواند روزه بگیرد. البته اگر سهل‌انگاری کند و غسل نکند تا وقت تنگ شود، می‌تواند با تیمم روزه بگیرد و روزه‌اش صحیح است؛ اما در مورد غسل نکردن، معصیت کرده است. **نکته:** توجه داشته باشید که سهواً کاری را انجام ندادن با سهل‌انگاری کردن متفاوت است و انسان سهل‌انگار به نوعی به‌صورت عملی وظیفه‌اش را انجام نمی‌دهد. پس گزینه «۴» درست است.
(یاری از نماز و روزه، ص ۱۳۷)

۱۱۷- گزینه «۲»

عبارت قرآنی «و الله يعلم ما تصنعون: و خدا می‌داند چه می‌کنید.» مؤید توجه به حضور خدا در زندگی و نظارت او بر اعمال ما انسان‌ها است و موجب می‌شود تا انسان دست به هر کاری نزند و از گناهان دوری کند. امام صادق (ع) می‌فرماید: «هر کس می‌خواهد بداند آیا نمازش پذیرفته شده یا نه، باید ببیند که نماز، او را از گناه و زشتی باز داشته است یا نه. به هر مقدار که نمازش سبب دوری او از گناه و منکر شود، این نماز قبول شده است.» پس اگر می‌بینیم که با خواندن نماز در حال دور شدن از گناهان هستیم، معلوم می‌شود نمازمان مورد قبول خدا قرار گرفته و اگر نماز ما را از گناه زشتی باز ندارد، معلوم می‌شود که عیب و نقصی در نماز خواندن هست که این موضوع به تأثیرگذاری نماز در اعمال اشاره دارد و در عبارت قرآنی «إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ» مشهود است.

(یاری از نماز و روزه، ص ۱۳۰ و ۱۳۱)

۱۱۸- گزینه «۳»

امام سجاد (ع) در دعای مناجات‌المجبین می‌فرماید: «بارالها! خوب می‌دانم هر کس لذت دوستی‌ات را چشیده باشد، غیر تو را اختیار نکند و آن کس که با تو انس گیرد، لحظه‌ای از تو روی گردان نشود.»

(دوستی با خدا، ص ۱۱۶)

۱۱۹- گزینه «۱»

پیامبر (ص) با وجود آن که مردان را به کوتاه کردن ناخن سفارش می‌کرد، اما به زنان توصیه می‌کرد ناخن‌های خود را مقداری بلند بگذارند چون برای آنان زیباتر است.
پیشوایان ما هم در آراستگی باطنی خود تلاش می‌کردند یعنی آراسته به زیبایی‌های اخلاقی بودند و هم به آراستگی ظاهری خود توجه داشتند و مؤمنان را نیز به رعایت آن دعوت می‌کردند و آراستگی را از اخلاق مؤمنان می‌دانستند.

(فضیلت آراستگی، ص ۱۴۳ و ۱۴۴)

۱۲۰- گزینه «۲»

همه پیامبران، از حضرت نوح (ع) و حضرت ابراهیم (ع) تا پیامبر اسلام (ص) زندگی خود را مبارزه با ستم و پلیدی گذراندند و پرچم مبارزه را از نسلی به نسل بعد منتقل کردند. نمی‌شود کسی دوستدار خداوند باشد؛ اما زشتی و ستم را در جامعه ببیند و سکوت اختیار کند. از این‌رو، «جهاد در راه خدا» در برنامه تمام پیامبران الهی بوده و بیشتر آنان در حال مبارزه با ستمگران به شهادت رسیده‌اند.
عشق به خدا چون اکسیری است که مرده را حیات می‌بخشد و زندگی حقیقی به وی عطا می‌کند.

(دوستی با خدا، ص ۱۱۸ و ۱۲۱)

زبان انگلیسی (۱)

۱۲۱- گزینه «۳»

(رحمت الله استیری)

ترجمه جمله: «تلاش کن تکالیف را به موقع انجام دهی وگرنه ممکن است به مشکل بخوری.»

نکته مهم درسی:

با توجه به شکل ساده "be" در ادامه جمله، در جای خالی نیاز به فعل "modal" داریم (رد گزینه «۴»). هیچ دلیلی برای استفاده از ساختار سؤالی وجود ندارد (رد گزینه «۲»). به کارگیری "should" هیچ ارتباطی با مفهوم جمله ندارد (رد گزینه «۱»).

(گرامر)

۱۲۲- گزینه «۱»

(رحمت الله استیری)

ترجمه جمله: «آن‌ها در تاریخ ۳ سپتامبر، ساعت ۷ بعدازظهر کشور را ترک کردند.»

نکته مهم درسی:

قبل از تاریخ از حرف اضافه "on" استفاده می‌شود (رد گزینه‌های «۲» و «۴»). قبل از ساعت از حرف اضافه "at" استفاده می‌شود (رد گزینه‌های «۳» و «۴»). برای عبارت "the evening" از حرف اضافه "in" استفاده می‌شود (رد گزینه‌های «۲» و «۴»).

(گرامر)

۱۲۳- گزینه «۴»

(میثی درریشان‌گرمی)

ترجمه جمله: «در طول هفته، باید زود بیدار شویم و به مدرسه برویم اما جمعه‌ها می‌توانیم بخوابیم و در خانه استراحت کنیم.»

نکته مهم درسی:

با توجه به مفهوم جمله، در قسمت اول جمله، اجبار و در قسمت دوم جمله، اختیار مطرح است.

(گرامر)

۱۲۴- گزینه «۳»

(میثی درریشان‌گرمی)

ترجمه جمله: «آن نقاشی یک آفرینش زیبا بود و نشان می‌داد که هنرمند چگونه از رنگ‌ها و جزئیات زیادی برای ساختن چیزی خاص استفاده کرده است.»

(۱) کارگزار	(۲) مقصد
(۳) ایجاد، خلق، مخلوق	(۴) تعطیلات

(واژگان)

۱۲۵- گزینه «۱»

(میثی درریشان‌گرمی)

ترجمه جمله: «درخت کهنسال در جنگل رفت و آمد فصول زیادی را دیده بود و صدها سال بلند و محکم ایستاده بود.»

(۱) قدیمی، کهنسال	(۲) اهلی، داخلی
(۳) مهمان‌نواز	(۴) فرهنگی

(واژگان)

۱۲۶- گزینه «۳»

(مهم‌موری حسنی‌رادر)

ترجمه جمله: «دانش‌آموزان باید بدانند که وقتی در مدرسه هستند نباید هیچ قانونی را زیر پا بگذارند.»

(۱) جذب کردن	(۲) محافظت کردن
(۳) شکستن	(۴) صدمه زدن

نکته مهم درسی:

به عبارت واژگانی "to break rules" به معنای «قانون را زیر پا گذاشتن» توجه کنید.

(واژگان)

ترجمه متن درک مطلب:

سرگرمی چیزی است که مردم را خوشحال و به آن‌ها کمک می‌کند تا سرگرم شوند. انواع مختلفی از سرگرمی‌ها وجود دارد که مردم از آن‌ها لذت می‌برند. تماشای فیلم و برنامه‌های تلویزیونی یک راه سرگرم‌کننده برای داشتن اوقات خوب است. شما می‌توانید به کمدی‌ها بخندید، با فیلم‌های درام، احساسی یا با فیلم‌های اکشن، هیجان‌زده شوید. گوش دادن به موسیقی یکی دیگر از راه‌های سرگرم‌کننده برای لذت بردن و احساس شادی است. شما می‌توانید به آهنگ‌هایی گوش دهید که از درون به شما احساس خوبی می‌دهند. موسیقی می‌تواند حال شما را بهتر کند و به شما کمک کند لحظات خاص را به یاد آورید. ورزش کردن و بیرون بودن از دیگر راه‌های سرگرم‌کننده برای داشتن اوقات خوب است. شما می‌توانید با دوستان خود در پارک فوتبال بازی کنید، در طبیعت قدم بزنید یا یک بازی تماشا کنید. این یک راه عالی برای فعال ماندن، دوست‌یابی و لذت بردن از فضای باز است.

از سرگرمی می‌توان به‌تنهایی یا با دوستان و خانواده لذت برد. آن [سرگرمی] راهی برای استراحت پس از یک روز پرمشغله یا تفریح در یک روز خاص است. مهم نیست مردم چه نوع سرگرمی را دوست دارند، مهم‌ترین چیز این است که سرگرمی شادی و خوشحالی را وارد زندگی آن‌ها می‌کند.

۱۲۷- گزینه «۲»

(عقیل مهم‌موری‌روشن)

ترجمه جمله: «موضوع متن چیست؟»
«اشکال مختلف سرگرمی»

(درک مطلب)

۱۲۸- گزینه «۲»

(عقیل مهم‌موری‌روشن)

ترجمه جمله: «کدام یک از موارد زیر طبق متن، صحیح نیست؟»
«گوش دادن به موسیقی معمولاً حال شما را بدتر می‌کند.»

(درک مطلب)

۱۲۹- گزینه «۱»

(عقیل مهم‌موری‌روشن)

ترجمه جمله: «عبارت زیرخط‌دار "No matter" در پاراگراف «۲» به معنای "it is not important" (اهمیت ندارد) است.»

(درک مطلب)

۱۳۰- گزینه «۳»

(عقیل مهم‌موری‌روشن)

ترجمه جمله: «از متن می‌توانیم بفهمیم که فیلم‌ها ...»
«می‌توانند به شما کمک کنند پس از یک روز پرمشغله آرام شوید»

(درک مطلب)